D950-2-52
14-5-57
News # 1153

LIAUDIES BALSAS

KANADOS LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS

The PEOPLES VOICE, Lithuanian Weekly, Published by the Lithuanian Press Association, 160 Claremont St., Toronto 3, Ontario

Authorized as Second Class mail, Post Office Department, Ottawa.

ina 10 ct.

No. 1,336 PENKTADIENIS, GEGUŽIO (MAY) 10, 1957, TORONTO, ONTARIO METAI XXVI

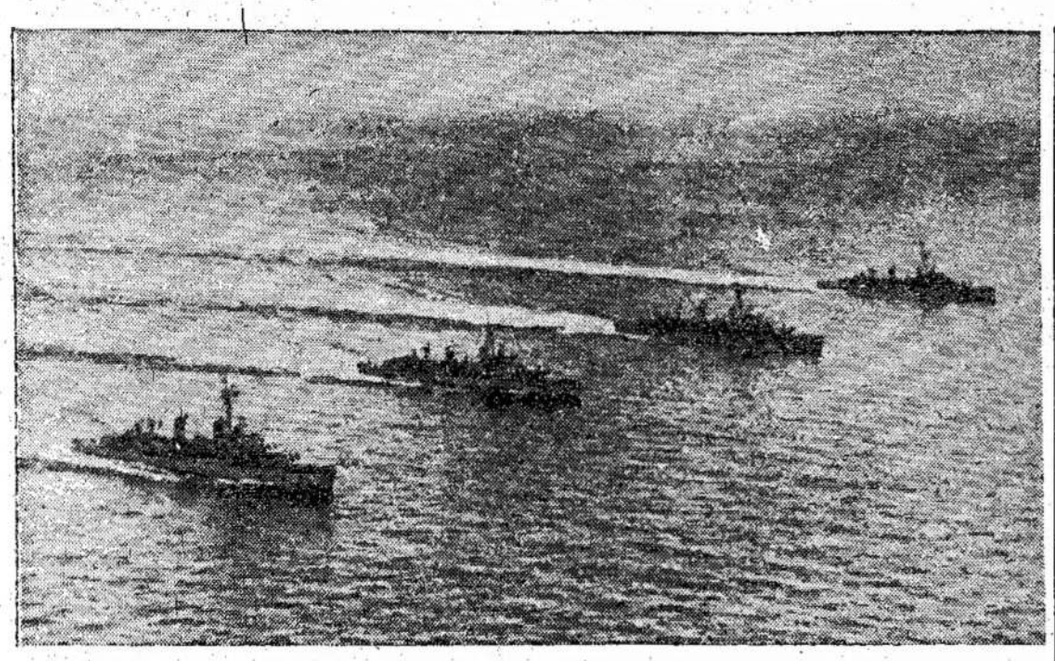

Jungtinių Valstijų karo laivai Viduržmyje. Kai Jordano karaliuko sostui kilo pavojus iš Jordano žmonių pusės, amerikiečių karo laivai pasileido linkui Jordano ir taip greitai, kad visi įgulų nariai nesuspėjo susirinkti. Laivynas tuo metu radosi palei Franciją ir daug įgulų narių buvo ant kranto. Nespėjusieji buvo pasiųsti orlaiviais laivams plaukiant Viduržemio jūra. Marinai jau iškelti Lebane.

Iškyla Viršun Vidujiniai Ne sutikimai Šiaurės Atlanto Pakto Organizacijoje

BONNA. — Atsiskubino čia Britanijos premjeras Macmillan su speciale misija. Tos misijos užduotis — sulaikyti augantį krizį Šiaurės Atlanto Pakto Organizacijoj (NATO), kuris gana smarkiai auga dėl naujos Britanijos apsigynimo programos.

Tas krizis paaiškėjo ministrų konferencijoj čionai. Viešuose pareiškimuose nesutikimas buvo užglostytas, bet jau visiems esą žinoma, kad nesutikimas buvęs didelis ir prisibijoma, kad jis neišaugtų iki tokio laipsnio, kad vakariečių draugystei susidarytų didelis pavojus.

Britus puola vokiečiai, olandai, norvegai ir kiti. Macmillanas bandys išaiškinti Adenauerui ir kitiems, kad neteisybė, jog britai nori visai pasitraukti iš Europos gynybos plano, kaip kad kaltina Adenaueras ir kiti.

Britanija, kaip žinote, nori sumažinti savo kariuomenę nuo 80,000 iki 50,000. Ji aiškina, kad tuom pat laiku britai sustiprins savo šaudomąją galią, įvedant atominius pabūklus. Bet anie, matyti, abejoja, kad atominiai ginklai galės būti panaudoti.

Smarkiai užvažiavo NATO globėjams Vakarų Vokietijos socialdemokratai. Jų spauda sako, kad NATO sesija buvo grynas fiasko. Ji puolė ministrų pasitarimą, ruošimąsi ginkluoti vokiečius atominiais ginklais. Girdi, niek onebuvo padaryta dėl vokiečių vienybės.

Adenaueris rimtai susirūpinęs, ypač akyvaizdoje rudenį įvyksiančių rinkimų. Jo politika nieko užtikrinančio vokiečiams nedavė. Vienybės klausimas visai atitolo.

Tuo tarpu Tarybų Sąjunga mandagiai įspėjo Adenauero vyriausybę, kad ginklavimasis atominiais ginklais gali duoti nepageidaujamus rezultatus. Ir ištikro. Juo daugiau vokiečiai ruošis panaudojimui jėgos, tuo sunkiau bus jiems atsiekti vienybės.

Įvyko Susikirtimas Centralinėj Amerikoj

MANAGUA, Nicaragua. — Įvyko ginkluotas susikirtimas tarp Nicaraguos ir Honduro Centralinėj Amerikoj. Mat tarp šių dviejų šalių eina senas ginčas dėl vienos srities, esančios tarp jų. Kiek metų atgal taipgi buvo didelis susikirtimas dėl to ploto.

Amerikos šalių taryba, kurią sudaro visos Amerikos šalys, išskyrus Kanadą, bando sutaikyti. Nicaraguos prezidentas Somoza sutinka pasirašyti paliaubas, bet nežinia, kaip kita pusė elgsis.

Taryba siūlo, kad būtų ištrauktos jėgos iš tos srities abiejose sienos pusėse ir sudaryta neutrali juosta.

Vidujinis Karas Vystosi Colombijoj

BOGOTA, Columbia. — Čia vystosi didelis vidujinis krizis. Opozicinės partijos ir organizacijos ruošiasi skelbti visuotiną streiką šalyje. Studentų ir policijos susikirtimai įvyko eilėje vietų. Studentai streikuoja.

Opozicija kaltina generolą G. R. Pinillą norint įsiveržti į prezidentus sekančių keturių metų terminui suktais būdais.

Įsitempimą žymiai padidino, kuomet policija, persekiodama studentus, įmetė ašarines bombas į katalikų bažnyčią. Be to, policija aptepė bažnyčią raudonais dažais. Mat policija turi specialų troką, kurs aplieja demonstrantus raudonais dažais, kad paskui galima būtų atpažinti "kaltininkus". Šimtai policijos puolė studentus ir maldininkus prie bažnyčios laike demonstracijos prieš Pinillą.

Ragina Imti Iniciatyvą Uždraudimui H Bandymų

WASHINGTON. — Adlai E. Stevenson, buvęs demokratų kandidatu į prezidentus per praėjusius rinkimus, atnaujino reikalavimą, kad Jungtinės Valstijos imtųsi kokios nors moralės iniciatyvos užbaigimui visų hidrogeno bombų bandymų.

Bandymai, sako jis, prilygsta atmosferos užteršimui be atsiklausimo.

Jis savo reikalavimą atnaujino laike trijų dienų konferencijos, kurią čia turėjo demokratų lyderiai.

Prie to, šioj konferencijoj jie puolė Eisenhowero administraciją vykdant "užgerinimo" politiką užsienio reikaluose.

Stevensonas sakė, kad jam kelia rūpestį nuolatos augąs žmonijai pavojus dėl nuklinių bandymų.

Jungtinių Valstijų draugai pradedą ne tik nebepasitikėti Amerika, bet ir bijoti.

LONDON. — Žymus britų bažnytininkas, švento Povilo katedros kaunauninkas Lewis John Collins, kaltino Britanijos vyriausybę apgaudinėjant visuomenę.

Jis sako, kad vyriausybė nori išbandyti H bombas ne tam, kad tai būtų reikalinga apsigynimui, bet kad būti trečia atomine jėga. Tai, girdi, troškimas galios.

Jis taipgi smarkiai užatakavo užsienio reikalų ministrą S. Lloyd, kam jis sako, kad tiktai komunistai priešingi H bandymams. Toks teigimas, sako jis, yra akių dumimas.

Opozicija Britanijoj prieš H bombos bandymą kyla visuose sluoksniuose. Pasisakė prieš nuklines eksplozijas ir darbiečiai ir daugelis bažnytininkų. Bet vyriausybė kaltina, būk tik komunistai priešingi.

Britanijos užsimojimas, kaip kanauninkas nurodė, tapti trečia valstybe, galinčia pasigaminti hidrogeno bombas.

Haiti Militaristai Siekia Diktatūros

PORT AU PRINCE, Haiti. — Policija ir kariuomenė pavartojo ašarinių dujų bombas ir net šautuvus užpuolime ant moterų demonstracijos katedros aikštėje. Sostinėje paskelbtas karo stovis.

Kariuomenės čyfas gen. Cantave tarėsi su politikierių vadais apie įvedimą militarinės diktatūros respublikoje.

Demonstracijos tęsiasi nuo praeitų metų gruodžio mėnesio, kada nuverstas buvęs prezidentas Paul Magloire, kuris pasibaigus terminui norėjo pasiskelbti diktatoriumi. Ekonominė šalies padėtis kritiškame stovyje.

Rooseveltienė Prieš H-Bombų Bandymus

NEW YORK. — Eleanor Rooseveltienė mano, kad visos didžiosios valstybės privalo kuo greičiausia susitarti dėl sulaikymo hidrogeno bombų eksperimentų. Susitarimo galimybės yra visiškai realios.

Inspekcija yra gana svarbus dalykas, bet ir be pilnos inspekcijos, nėra rizikos, kad sprogdinimus galima paslėpti. Amerika užrekordavo visus eksperimentus su H-bomba, kurie buvo padaryti Tarybų Sąjungoj.

Ką Sako A. Bevan Apie Ike Doktriną

LONDONAS. — Sugrįžęs iiš savo ilgos kelionės kairiųjų darbiečių vadas Aneurin Bevan pranašauja, kad prez. Eisenhowerio doktrina subliukš Viduriniuose Rytuose.

Jis mano, kad pagalbos akcija Vidurinių Rytų šalims turi eiti Jungtinių Tautų Organizacijos kanalais.

Vienašališka Amerikos parama atsirūgsta imperializmu, pareiškė Aneurin Bevan. Šalis, kuri priima tokią pagalbą, pažemina save. Ji darosi priklausoma nuo imperialistų malonės.

Pasidairius po Kanadą

Pirmoji Gegužės Kanadoje buvo ignoruojama didžiumos unijų. Jie skaito ją esant komunistine švente, užmiršdami, kad ji gimė Šiaurės Amerikoje prieš 70 metų, kada komunistinis judėjimas čia nebuvo žinomas. Ji gimė kovoje už 8 valandų darbo dieną.

Kaireснės unijos, tačiau, turėjo mitingus įvairiose vietose, kaip Vancouveryje, Winnipege, Toronte ir kitur.

Torontė, PDP iniciatyva, buvo sušauktas mitingas Labor Temple, kur kalbėjo Tim Buck, nušviesdamas situaciją, ypač ryšium su rinkimais.

Jis pažymėjo, kad organizacinis pažangus judėjimas dabar nėra didelis, bet pažangios idėjos plačiai paskliudusios. Jis ypatingai pabrėžė gerą reiškinį unijų judėjime. Unijų vienybė, sakė jis, yra labai svarbus Kanados darbo žmonių laimėjimas.

—o—

Konservatai, kaip žinome, yra nepermaldaujami komunistų priešai, nors dabar ir jie jau netokie akyplėšos, kaip kad buvo Bennetto laikais. Bet kada jiems tarnauja, tai jie nesigėdyja ir komunistinius obalsius panaudoti.

Pastebėjau, kad konservatai dabar plačiai populiarizuoja du Progresyvės Darbo Partijos obalsius, priimtus jau keli metai atgal. Tai atsteigimą parlamento galios ir statymą Kanados pirmoj vietoj.

Šiuos du punktus Progresyvė Darbo Partija pasistatė savo programoj pirmoj vietoj kokie penki metai atgal. Konvencijoj buvo iškeltas reikalavimas, kad Kanados parlamentas nebūtų ignoruojamas, kaip kad dabar yra. Ministrai priima įstatymus visai nepaisydami parlamento. Parlamentas liko tik guminė antspauda.

Kas liečia "Kanada pirmoj vietoj" obalsį, tai jis taipgi buvo iškeltas tame pat suvažiavime ryšium su eilės provincijų poplitika pigiai išparduoti svetimiems žaliavos resursus, kad tik pasigavus keletą dolerių, visai nekreipiantatydos į tai, kad tas alina Kanadą. Partija iškėlė reikalavimą, kad būtų statomos industrijos Kanadoje.

Dabar konservatai savinasi šiuos obalsius. Tas tik parodo, kaip teisinga buvo darbo žmonių partija. Ji iškėlė pačius opiausius šalies reikalus.

Kai kas sako, kad Kanada nekiltų taip greitai ekonominiai, jei ne svetimas kapitalas. Bet gi PDP nepriešinga, kad būtų investuojamas svetimas kapitalas. Ji priešinga tam, kad svetimam kapitalui leidžiama išsigabenti žaliavą už labai žemą kainą. Ta žaliava gali būti apidrbta Kanadoje.

—o—

Bondsoras, automobilių įmonių sostinė, kenčia nuo nedarbo. Tik įsivaizduokit, 10,000 darbininkų bedarbių eilėse.

Miesto taryba susirūpino bedarbiais, o organizuoti darbininkai sudarė pastovų komitetą padėti bedarbiams.

Herb Kelly, Fordo lokalo 200 viceprezidentas, pareiškė, kad Fordas turi užbaigtų blokų dėl visų 1957 metų. Taipgi jis turįs užtektinai ir kitų dalių.

—o—

Premjeras Frost sako, kad Ontarija išleis $11,250,000,000 per sekančius 15 ar 20 metų tik dėl pačių svarbiausiųjų reikalų.

Iš tos sumos bus išleista $3,000,000,000 ant kelių ir tiltų, $3,000,000,000 apšvietai, $2,500,000,000 dėl kanalizacijos ir vandens ir $1,500,000,000 dėl ligoninių.

Jis nori gauti iš federalės vyriausybės $100,000,000 daugiau, negu dabar.

—o—

Kontrolierių taryba padarė sprendimą, kad ateityje paminklas prie Toronto miesto namų gali būti naudojamas tiktai kanadiečių pagerbimui.

Pastaruoju laiku buvo bandoma naudoti šį paminklą įvairių bėglių pagerbimui savo šalininkų.

Kanadietis

TAIP KALBA PAVASARIS

O kartu su juo ir Tavo širdis, kuri Tau sako: Nepalik manęs vienos, nepalik be KNYGŲ ir jų MEILES, be kurios gyventi aš negaliu. Nepraleisk progos, duodančios Tau 4 DIDELES KNYGAS TIK UŽ $5.00! Tuoj kišk penkinukę į voką ir siųsk, nes šita auksinė proga yra PASKUTINĖ, nes knygos jau visai BAIGIASI.

SAULĖS RŪSTYBĖ (romanas) sako: skaitai mane, nes myli, o nemylėti negali, kada mane skaitai. 311 puslapių. Kaina $3.00.

ČIKAGOS ŠEŠĖLIAI — žiaurios tikrovės vaizdų knyga, kurioje tikrojo, nuogojo gyvenimo yra daugiau, negu mariose vandens ir druskos. Iliustruota, 316 psl., kaina $3.00.

ŠIRDIES RŪMAI (romanas) sako: tik tada vaikščiosi širdies rūmuose ir juos tikrai pažinsi, kada mane skaitysi, 449 psl., kaina $4.00. Iliustruota.

ŠLIUPTARNIAI (Amerikos lietuvių gyvenimo knyga) sako: tik mane skaitydamas matysi lietuvių tautos trečiosios dalies darbus, vargus, kančias, nuopelnus, kultūrą ir tautinį išlikimą. 652 psl., kieti viršeliai, kaina tik $3.00!

VISOS 4 KNYGOS TIK UŽ $5.00! Bet kas nori tik 1 ar 2, ar 3 knygų, tai už 1 tik $2.00, už 2 tik $3.00, už 3 tik $4.00.

Persiuntimo kaštus apmokame. Rašykite:

DR. ALG. MARGERIS, 3325 So. Halsted St., Chicago 8, Ill.

Kur ir Kaip Apvaikščiojo Pirmosios Gegužės Šventę

Šiaurės Amerikoj, kur gimė Pirmosios Gegužės šventė, ši tarptautinio darbo žmonių solidarumo diena buvo paminėta labai nežymiai. Net ir didesniuose industriniuose centruose buvo apsieita su mažais mitingas. Priežastis yra ta, kad unijos, vadovaujamos taip vadinamų reformistų, šios dienos nebepripažįsta. Jie jos išsižadėjo už tai, kad ji dabar yra iškilmingai apvaikščiojama socialistiniuose kraštuose. Konservatyviškiems unijų lyderiams visai nesvarbu, kad ši diena gimė kovoje už 8 valandų darbo dieną.

Kitu kraštutinumu yra Vatikanas. Kiek popiežiui apeina darbo žmonių reikalai, nėra nei reikalo aiškinti. Bet ir popiežius apvaikščiojo Pirmosios Gegužės dieną. Jis tai daro jau kelinti metai. Jis sugalvojo, kad šventas Juozapas buvo darbininkas ir jo pagarbai reikia švęsti Pirmąją Gegužės. Tai grynai priemonė atitraukti darbininkus nuo dalyvavimo darbininkų ruošiamose demonstracijose ir mitingose. Šiemet popiežiaus apvaikščiojime dalyvavo apie 30,000 katalikų.

Didžiausia demonstracija įvyko Pekine, Kinijos sostinėj. Tenai arti milijono žmonių dalyvavo demonstracijoje. Kinijos darbo žmonės su pakilusiu ūpu minėjo šią šventę. Tai buvo pergalės šventė. Darbo žmonės atsistojo valstybės priešakin ir dabar gali netrukdomai įgyvendinti savo siekius.

Po Pekino, žinoma, buvo Maskva. Tenai demonstracija parodė ne tik socializmo siekiančių žmonių entuziazmą ir džiaugsmą, bet ir pasiruošimą ginti darbo žmonių laimėjimus. Ypatingai demonstracija atspindėjo sporto ir kultūros pakilimą Tarybų Sąjungoje.

Budapešte, Vengrijos sostinėj, demonstravo 200,000 žmonių. Darbo žmonės rodė didelį džiaugsmą, kad jų šalis buvo išgelbėta nuo fašistinių suokalbininkų. Į juos kalbėjo premjeras Kadar. Minia sveikino jį, kaip herojų.

Berlyne, abiejose pusėse sienos, taipgi buvo didelės demonstracijos. Mat tenai negalėjo ignoruoti šios šventės ir vakarinė pusė. Rytinėj pusėj darbo žmonės pademonstravo ir pasiruošimą ginti savo liaudišką respubliką nuo priešų, kurie norėtų ir tenai atsteigti žmogaus žmogumi išnaudojimą.

Romoje ir kituose Italijos miestuose įvyko didelės demonstracijos. Neapolyje 20,000 demonstrantų kovėsi su policija. Mat demonstrantai, laužydami policijos įsakymą nenaudoti plakatų, iškėlė plakatus su šūkiais, kurių tarpe buvo ir sekantis: "Šalin amerikiečius iš Neapolio!" 40 policininkų sužeista.

Įvyko nemaži mitingai Britanijoje ir kituose vakariniuose kraštuose. Pirmoji Gegužės buvo apvaikščiojama ne vien kairiųjų unijų.

Visur ir visose demonstracijose buvo pabrėžtas žmonių troškimas taikos, pasmerkimas nuklinių ginklų ir reikalavimas sulaikyti atominius bandymus.

—o—

Dėl jūsų informacijos, štai kaip prasidėjo Pirmoji Gegužės:

1886 metais, gegužės pirmą, Čikagoje, sustreikavo McCormick Harvester Kompanijos darbininkai, kartu su kitais 80,000 darbininkų mieste, už 8 valandų darbo dieną.

Gegužės 3 dieną policija užpuolė pikietus prie McCormick įmonių. Šeši pikietininkai buvo užmušti ir nemažai sužeista.

Sekančią dieną buvo sušauktas protesto mitingas Haymarket skvėre. Mitingas buvo tvarkingas, kol kažkoks provokatorius išeksplodavo bombą. Keturi darbininkai ir 7 policininkai buvo užmušti.

Tada policija suėmė 10 streiko vadų. Vienas pabėgo, vienas mirė kalėjime, o vienas išdaviku tapo. Per teismą teisėjas Gary nuteisė vieną 15 metų kalėjimo, o kiti buvo nusmerkti mirtin. Du iš jų padavė prašymą pasigailėti, tad jiems mirties bausmė buvo pakeista kalėjimu, bet jie vėliau buvo išleisti, kadangi gubernatorius Altgeld įsitikino, kad jie buvo nekalti. Kiti keturi atsisakiusieji duoti prašymą pasigailėti, buvo nužudyti.

Vienas iš nusmerktųjų nužudyti, August Spies, rašė prieš mirtį:

"Ateis laikas, kada mūsų tylėjimas kapuose bus iškalbesnis, negu balsai, kuriuos jūs šiandien užsmaugiate".

Argentinos Padangėj

Balandžio 21 dieną draugijos Kultūra klube buvo surengti pietūs su margučiais. Ta proga buvo pakviesti š Urugvajaus nariai delegacijos, kuri lankėsi Tarybų Lietuvoj. Jų buvo keturi ir dar du jaunuoliai. Stasys Rasikas, Jonas Staniulis, Pranas Morkevičius ir Irena Viktoraitė.

Baigiantis pietums, mes juos paprašėm, kad papasakotų mums, ką jie ten matė. Jie mums ir papasakojo.

Po didžiojo karo, per kurį buvo labai daug sugriauta, sakė jie, prasidėjo atsistatymas. Statyba vis augo ir auga. Pastatai dygsta, kaip grybai, su moderniškų įtaisymu. Pastatyta ir statoma daug fabrikų.

Tikyba laisva. Yra bažnyčios ir kunigai. Jų niekas netrukdo. Kunigai pragyvena iš parapijos. Yra ir kalėjimų ir kalnių, bet ne politiniai. Ant gatvės laisvas žodis — kalba kaip kam patinka, už tai niekas nebaudžia. Kas dirba, tai gerai gyvena. Yra ir nepatenkintų komunistų valdža, nori Smetonos ir švogerių valdžios, tiki, kad sugrįš.

Mokslas veltui nuo pradžios iki pabaigos. Jeigu yra šeimynos net ir 8 ar 9 vaikai, vistiek visi mokinasi.

Po visų prakalbų parodė dvi knygas, kurias atvežė iš Lietuvos. Abi didokos. Viena su bažnytiniais paveikslais, o kita su dainomis. Jas davė vyskupas Kaune. Jas paliko Argentinos lietuvių draugijos Kultūra klube. Vyskupas prašęs išlaikyti lietuvybę, geroj santaikoj sugyventi ir visuomet veikti už taką.

Šilialis

Tunisija Bus Respublika

PARYŽIUS. — Tūli laikraščiai praneša, kad Tunisijos karalius pasitrauks iš savo vietos ir Tunisija, buvusi Ffrancūzijos kolonija pataps respublika.

TARYBŲ LIETUVOJ

Kauno HES statybos Darbas Verda

Kauno hidroelektrinės statytojams 1957 metais teks atlikti statybos - montavimo darbus už 35 milijonus rublių. Per artimiausius mėnesius turi būti baigti statyti visi pagalbiniai objektai ir pradėti hidromazgo statybos darbai.

Taigi, statytojai įžengia į naują etapą — nuo parengiamųjų darbų pereina betarpiškai prie pačios stoties statymo. Iki rudens bus kasama hidroeltkrinės pastato ir užtvankos pamatų dauba. Šių darbų apimtis bus tokia, kad ketvirtajame metų ketvirtyje bus galima pradėti kloti betoną į būsimųjų stoties įrenginių pamatų daubas. Tai — svarbiausias šių metų uždavinys.

Kauno hidroelektrinės statybai 1957 metais paskirta daug įvairių medžiagų, įrengimų, mechanizmų. Tai įgalins vykdyti darbus tobulais metodais.

Hidrostatytojų kolektyvas visą laiką auga. Dabar statyboje dirba mažiau kaip pusantro tūkstančio darbininkų. Iki metų pabaigos šis skaičius padidės beveik dvigubai. Įsteigti įvairūs kursai, mokyklos, suorganizuotas individualinis apmokymas. Daugiau kaip 150 statybininkų buvo nuvykę į didžiųjų hidroelektrinių statybas prie Volgos ir Dniepro. Čia jie studijavo geriausių ekskavatorininkų, dizelininkų, meistrų ir kitų statytojų sukauptą gausų patyrimą. Tokios kelionės bus praktikuojamos ir ateityje. Be to, Kauno HES statyba gaus geroką specialistų papildymą iš Kauno Politechnikos instituto absolventų tarpo.

Plečiant darbus pagrindiniuose objektuose, kartu numatyta toliau vystyti kultūrinių - buitinių objektų statybą. Kauno HES statytojams kuriamas ištisas miestelis. Daugelis čia jau šventė įkurtuves. Šiemet numatoma atiduoti naudotis dar 5,000 kvadratinių metrų gyvenamojo ploto. Šiais metais čia bus įsteigta mokykla, vaikų darželis, lopšelis, parduotuvė, poliklinika su stacionaru.

Aukštųjų Mokyklų Neakivaizdinnkai

Daugelis Pasvalio rajono vidurinių ir pradinių mokyklų mokytojų kelia savo kvalifikaciją, įgyja naujas žinias. Apie 70 pedagogų šiuo metu mokosi neakivaizdiniu būdu įvairiose aukštosiose mokyklose, tame tarpe ir Šiaulių bei Vilniaus pedagoginiuose institutuose, V. Kapsuko vardo valstybiniame universitete.

Šiais metais 8 rajono mokytojai baigia mokslą respublikos aukštosiose mokyklose. Jų tarpe — Saločių vidurinės mokyklos lietuvių kalbos ir literatūros dėstytojas Černiauskas, Pasvalio vidurinės mokyklos direktorius Jackūnas, Žadžių septynmetės mokyklos mokytoja Pakalnytė ir kiti.

Taikomosios Dailės Meistrai

Dzūkija iš senų laikų išgarsėjo savo įnagingų meistrų darbais. Dailiai austi audiniai, raštuoti siuviniai, keramika ir kti laudies kūrybos dirbiniai yra žinomi toli už resppublikos ribų. Daugelis meistrų su pasididžiavimu pasakoja apie tai, kad jų darbai buvo eksponuojami Maskvoje, ten vykusios lietuvių literatūros ir meno dekados metu.

Neseniai Dauguose buvo organizuota rajoninė liaudies kūrybos paroda, kurioje savo kūrinius eksponavo daugiau kaip 40 savimokslių meistrų. Eksponuojamųjų kūrinių tarpe didelį susidomėjimą sukėlė dailininkės iš "Tarybų Lietuvos" kolūkio Leokadijos Batulevičienės skulptūriniai kūriniai — "Mes už taiką", "Grybautoja", kurie meistriškai nulipdyti iš molio, o taip pat aliejiniais dažais nutapytas didelis paveikslas "Derliaus nuėmimas".

Aukštą meistriškumą pademonstravo kolūkietės M. Baublienė, A. Dusevičienė ir k. Baniulienė, kurios pateikė parodai lininius užtiesalus ir staltieses, išsiūtas šilku, raštuotus rankšluoščius ir juostas, papuoštas tautiniais ornamentais.

Ar Yra Lietuvoje Naftos

Tarybų Sąjungoje gausu yra naudingų iškasenų telkinių. Kokie gamtos turtai slypi Lietuvos gelmėse? Su tokiu klausimu kreipėsi spaudos atstovas į Lietuvos Mokslų akademijos Geologijos ir geografijos instituto sektoriaus vedėją, geologijos - mineralogijos mokslų kandidatą A. Valą.

— Šiuo metu, — atsakė Valas, — Lietuvoje yra žinomos tokios naudingos iškasenos, kaip klintis, kreida, dolomitai, fosforitai, piritai, glaukonitai (žaliava žaliesiems dažalams gaminti), gipsas, druskos, įvairus molis, smėlis ir t. p. Prieš keletą šimtmečių Lietuvoje buvo išgaunama geležies rūda. Tuo metu buvo eksploatuojami du rūdos telkiniai — Kazlų—Rūdos rajone ir Valkininkų apylinkėse — Dievėniškiuose. Išskyrus šiuos du telkinius, netoli Papilės atrastos nedidelės atsargos mineralų, turinčių kokybinę geležies rūdą, taip vadinamąjį sideritą. Remiantis geologiniais ir goefiziniais duomenimis manoma, kad uoliena, turinti geležies rūdą ar geležies junginį, yra vietovėje, esančioje tarp Rokiškio ir Zarasų.

— Ar yra Lietuvoje naftos?

Daugelis naujų geofizinių duomenų duoda pagrindo manyti, kad Kybartų rajone, o taipogi vietovėje, esančioje tarp Palangos ir Raseinių, gali būti atrasti naftos telkiniai. Čia per artimiausius mėnesius bus pradėta gręžti gręžinius. Jie vienas nuo kito bus gręžiami 30 kilometrų nuotolyje ir daugiau kaip vieno kilometro gylio. Yra pagrindas manyti, kad artimiausioje ateityje Lietuvos gelmėse bus atrasti ir naftos telkiniai.

Įsteigta Lieuvos Geografų Draugija

Vilniuje, Lietuvos TSR Mokslų akademijos posėdžių salėje, įvyko Lietuvos geografų draugijos steigiamasis susirinkimas, kuriame dalyvavo apie 60 Geografijos ir geologijos instituto, Vilniaus V. Kapsuko vardo valstybinio universiteto, Vilniaus pedagoginio instituto hidrometeorologinės tarnybos darbuotojų.

Profesorius K. Bieliukas papasakojo susirinkusiems apie geografų draugijos istoriją, pradedant nuo carinėje Rusijoje buvusio šiaurės-vakarų krašto geografų draugijos filialo, kurio centras buvo Vilniuje, iki šio laiko. Lietuvos geografų draugija veiks kaip TSRS geografų draugijos filialas.

Kokie yra draugijos tikslai ir uždaviniai, jos narių teisės ir pareigos apibūdino Vilniaus universiteto dėstytojas K. Kaušila.

Prie Lietuvos geografų draugijos prisidės ir geologai. Todėl susirinkimas nutarė suorganizuoti du savarankiškus sektorius: geografijos ir geologijos.

Geografijos sektoriuje veiks keturios sekcijos: fizinės geografijos, hidrometeorologijos, ekonominės geografijos, mokyklinės geografijos, kraštotyros ir turizmo. Geologijos sektoriuje — trys sekcijos: geologijos, kvarterio, mineralinių žaliavų.

Liaudiškose Respublikose

Gamybiniai Varnos Laivų Statytojų Laimėjimai

G. Dimitrovo vardo laivų statybos gamyklos, esančios Varnos mieste, kolektyvas visiškai pritaria Bulgarijos Liaudies Respublikos ir Tarybų Sąjungos vyriausybinių delegacijų Dekleracijai, kurioje, tarp kitko, didelis dėmesys paskirtas klausimui dėl tolesnio Bulgarijos laivų statybos pramonės vystymosi ir dėl jos apkrovimo užtikrinimo ilgesniam laikotarpiui.

Plačios perspektyvos dabar atsiveria gamyklai. Tarybiniai užsakymai įgalins pilnumoje panaudoti gamybinius pajėgumus. Šiuo metu gamykloje statoma iš karto 15-20 laivų, kurių paskirtis ir tonažas įvairus. Jau šiais metais bus nuleisti į vandenį 29 laivai. Trimetis perspektyvinis planas 1958-1960 metams numato pastatyti dar 81 laivą.

—o—

Gyvenamųjų Namų Statyba Bulgarijoje

Sofijoje paskelbtas Bulgarijos Ministrų Tarybos nutarimas dėl paramos suteikimo kooperatinei, grupinei ir individualiajai gyvenamųjų namų statybai.

Nutarime pažymima, kad per ketverius antrojo penkmečio metus vien valstybės lėšomis pastatyti gyvenamieji namai, kurių bendras plotas sudaro 1,5 milijono kvadratinių metrų. Per antrąjį penkmetį darbininkams ir tarnautojams šalyje bus pastatyta keturgubai daugiau gyvenamojo ploto, negu per pirmąjį penkmetį. Vis dėlto darbo žmonių poreikiai butų srityje dar nėra pilnumoje patenkinami. Ryšium su tuo, kad audringai vystosi pramonė ir auga gyventojų skaičius miestuose ir kaimuose, numatoma kartu su valstybės vykdoma gyvenamųjų namų statyba plėsti civilinę statybą, pplačiau panaudoti jai gyventojų lėšas, plėsti kooperatinę ir individualiąją gyvenamųjų namų statybą.

Nutarimas numato eilę priemonių, kurios skatins kooperatinės, grupinės ir individualiosios gyvenamųjų namų statybos išplėtimą. Numatytos priemonės pašalinti nesaikingumus statyboje. Nesaikingumų pašalinimo išdavoje 1957 metais Sofijoje bus pastatyti 300 gyvenamųjų namų viršum plano.

Individualiajai ir kooperatinei gyvenamųjų namų statybai valstybė 1957 metais paskyrė 200 milijonų levų kreditą — dvigubai didesnį, negu 1956 metais.

—o—

Kinijos Elektrotechnikos Pramonės Vystymasis

Šiais metais Kinijoje bus pastatyta 25 tūkstančių kilovatų galingumo garo turbina ir pirmą kartą šalyje bus pagaminti visi įrengimai 72,5 tūkstančio kilovatų galingumo hidroturbinai. Šiemet numatoma pagaminti 231 rūšies naujus elektros įrengimus ir elektros mašinas, tame tarpe 80 tonų elektrovežį, naujų tipų aukšto dažnumo elektrines krosnis ir aukšto voltažo jungiklius.

Kinijos elektrotechnikos pramonė 1956 metais pagamino tiek įrengimų, kad, paėmus jų bendrą kainą, jie 65 procentais viršija 1955 metais pagamintų įrengimų kiekį.

—o—

Nauji Žemės Ūkio Kooperatyvai Čekoslovakijoj

Čekoslovakijoj organizuojami nauji vieningi žemės ūkio kooperatyvai. Dabar jiems atitenka daugiau kaip trečdalis dirbamos žemės. 1956 metais buvo įsteigta 1,221 aukščiausių tipų tokių kooperatyvų. 1957 metų sausio ir vasario mėnesiais į kooperatyvus įstojo 3,200 valstiečių, buvo įsteigti 134 nauji kooperatyvai. Kooperatyvams aptarnauti mašinų-traktorių stočių parkas papildytas dideliu kiekiu naujų žemės ūkio mašinų ir padargų.

Pasitinkant Jaunimo Festivalį Maskvoje

Šiaulių įmonėse, įstaigose ir mokyklose vyksta aktyvus pasiruošimas jaunimo festivaliui. Už teisę dalyvauti pirmajame respublikiniame festivalyje kovos 80 miesto meninės saviveiklos kolektyvų.

Gyvas darbas dabar vyksta Šiaulių Kultūros namų rateliuose. Vakarais reguliariai vyksta dainų ir šokių ansamblio, estrados orkestro, dramos kolektyvo, dainininkų, šokėjų, skaitovų, muzikantų repeticijos.

Aktyviai ruošiasi festivalio apžiūrai ir dviračių gamyklos, "Rėkyvos" elektrinės, pedagoginio instituto, miesto vidurinių mokyklų meninės saviveiklos dalyviai. Viso apžiūroje dalyvaus apie tris su puse tūkstančio žmonių.

Žagarės rajono "Tarybų Lietuvos", "Auksinės varpos", "Šakynos" kolūkių, Žagarės ir Šakynos MTS meninės saviveiklos kolektyvai taip pat ruošiasi respublikiniam jaunimo festivaliui. Rajono centre įvyko liaudies kūrybos apžiūra.

Liaudies Balsas

SAVAITINIS KANADOS LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS
LEIDŽIAMAS SPAUDOS DRAUGIJOS

Prenumeratos Kaina:
Kanadoj ir Didžiojoj Britanijoj metams $4.00; pusei metų $2.00
Visur kitur metams $4.50; pusei metų $2.25

LIAUDIES BALSAS
160 Claremont St., Toronto 3, Ont., Canada
Telefonas: EMpire 6-4358

IR KAM GI EIKVOTI PINIGUS, ENERGIJĄ

Admirolas A. A. Burke, Jungtinių Valstjų jūrinių operacijų viršininkas, kalbėdamas kongreso apropriacijų subkomiteto posėdyje, pareiškė, kad Jungtinės Valstijos dabar turi užtektinai nuklinių ginklų sunaikinimui Rusijos, bet ir Rusija turi arba greitai turės užtektinai nuklinių ginklų sunaikinmui Jungtinių Valstijų.

Reiškia, kuri pusė nepradėtų karą, vistiek abi pusės būtų sunaikintos. Kitaip sakant, karas būtų saužudystė abiems pusėms.

Kyla klausimas, kam tuomet leisti tiek daug pinigų ir eikvoti darbo žmonių ir mokslininkų energiją tokiems pabūklams, kurie vistiek nebus naudojami, nes jeigu jūs abi pusės panaudotų, tai abi pusės susinaikintų. Iki šiol dar vis karo ruošėjai turėdavo viltį laimėti. Hitlerininkai, pavyzdžiui, girdavosi, kad lufvafas neleis svetimiems orlaiviams nei pasirodyti virš Vokietijos.

Taipgi nesuprantama, kodėl Vakarų lyderiai nesutinka, kad atominiai ginklai visai būtų uždrausti. Juk Tarybų Sąjunga primygtinai reikalavo ir tebereikalauja, kad tokie ginklai būtų uždrausti. Jeigu jie reiškia abiejų pusių sunaikinimą, tai kodėl atidėlioti jų uždraudimą ir sunaikinimą?

Atominiai ginklai pradžioje galėjo tarnauti Vakarams kaip priemonė bauginimui kitos pusės. Dabar jie nieko neduoda. Tokius pat ginklus turi ir kita pusė ir gali atsiteisti lygiai už kiekvieną grumojimą.

Daleiskime, kad yra baimė, kad Rytai neužpultų. Gerai, lai būna ir taip. Tuomet juk dar svarbiau, kad tokie ginklai būtų panakinti ir tarptautiniu susitarimu uždrausti. Nesant atominių ginklų, nebūtų reikalo jų visai bijoti.

Išrodo, kad čia yra paslėptas "ožys". Fabrikantai ir kiti žmonių išnaudotojai tyčia palaiko atominių ginklų klausimą atviru, kad būtų galima išplėšti iš žmonių daugiau pinigų. Atominis ir kitokis ginklavimasis yra labai pelningas visiems pelnagrobiams. Kai kurie atviraĩ išsitaria, kad būtų ekonominis krizis, jeigu būtų susitarta sumažinti gnklavimąsi. Išrodo, kad bauginimas žmonių su H ir A bombomis turi tikslą pridengti reikalavimus vis daugiau finansų skirti apsiginklavimui.

PRALENKĖ AMERIKIEČIUS

Tarybų Sąjunga ir eilė kitų socialistinių šalių ratifikavo prezidento Eisenhowero sugalvotą tarptautinę atominės energijos dėl taikių reikalų agentūrą. Atsimenate, amerikiečiai tiesiog į padanges kėlė šį planą. Bet dabar Washingtone tylu. Ir ne tik tylu, bet sakoma, kad šis planas jau nemalonus dalykas. Galimas dalykas, kad taip yra, nes amerikiečiai nei nepradėjo svarstyti šio klausimo, o apie ratifikavimą nei negalvoja.

Ar nebus taip ir su orine inspekcija. Juo arčiau Tarybų Sąjunga prieina prie patenkinimo amerkiečių reikalavimo, tuo daugiau amerikiečiai traukiasi. Štai dabar, kada Tarybų Sąjunga pasiūlė amerikiečiams žvalgyti Sibirą, jei amerikiečiai leis žvalgyti Aliaską ir vakarines valstijas, tai tuojaus pradėjo trauktis atgal. Girdi, ką jie matysią tame Sibire.

JOE McCARTHY PALYDINT

Tai senatoriaus Joseph McCarthy jau nėra. Mirtis nusinešė jį vos 47 metų sulaukus. Ir reikia pasakyti, kad amerikiečiai (išskyrus mažą skaičių reakcionierių), lengviau atsiduso.

Senatorius McCarthy paliko juodą rekordą. Žmogus atsižymėjo beširdiškumu. Ne vienas jo aukų išsibraukė iš gyvųjų tarpo negalėdamas pakelti jo puolimų. Ir mūsų ambasadorius Norman yra venas iš tų. Jis yra makartizmo auka.

KAS NAUJO PASAULYJE

Jungtinės Valstijos per eilę metų labai garsiai kalbėjo apie orinę inspekciją. Tos inspekcijos tikslas, sakė jie, yra tas, kad pastebėti, ar nėra vykdoma kokia nors koncentracija militarinių jėgų netikėtam užpuolimui. Ir šis skymas eilę metų tarnavo amerikiečiams kaip atsparos punktas.

Amerikiečiai aiškino, kad be tokios inspekcijos negalima nusiginkluoti. Girdi, kas gali žinoti, kas dedasi anoj pusėj sienos. O gal tenai yra ruošiamasi užpuolimui. O kada kas pastebėdavo, kad tokia inspekcija vistiek nepašalins kalbamo pavojaus, tai tas dar daugiau paakstino amerikiečius reikalauti šios inspekcijos.

Bet padėtis pasikeitė. Tarybų Sąjunga, kaip žinote, kiek laiko atgal pasiūlė neutralę zoną iš 800 mylių tarp Rytų ir Vakarų. Ji taipgi siūlė, kad ta zona būtų žvalgoma iš oro. Išrodė, kad tai patenkinimas amerikiečių pageidavimo. Bet šis pasiūlymas buvo sutiktas labai šaltai.

Dabar vėl Tarybų Sąjunga davė panašų pasiūlymą. Ji sutinka leisti amerikiečiams žvalgyti iš oro Sibirą, jeigu amerikiečiai leis Tarybų Sąjungai žvalgyti Aliaską ir vakarines valstijas iki Mississippi upės.

Nenižia, ką amerikiečiai dabar pasakys, bet neatrodo, kad jie susižavėtų. Jau dabar pasirodo spaudoje komentarų, kurie rodo, kad planas bus atmestas. Girdi, kas gi tame Sibire yra? O Aliaskoje ir vakarinėse valstijose amerikiečiai turį daug militarinių bazių ir stambios industrijos.

Orinė inspekcija juk nesirūpina industrijomis. Jos tikslas stebėti, kad nebūtų koncentracijos militarinių jėgų. Kas liečia Sibirą, Kamčatką ir kitas vietas, juk tai kaip tik ten ir galima tikėtis kokios nors koncentracijos prieš Jungtines Valstijas.

Matysime, kad amerikiečiai dabar nebenorės šios inspekcijos. Jie suras devynias galybes išsisukinėjimų.

—o—

Jordano karaliukas skelbia, kad jis nugalėjęs opoziciją. O amerikiečiai tuojaus suskubo su parama, pasiūlydami 10 milijonų dolerių.

Na, o tuos dolerius saugoti, kad jais nepasinaudotų nepatikimi žmonės, siunčiami karo laivai, kurių tarpe yra ir orlaivianešių.

Syrijon pabėgusieji armijos vadai sako, kad amerikiečių atstovas siūlęs jiems premjerystę, jeigu jie kooperuos.

Taigi, kaip matome, Eisenhowero doktrina veikia visapusiškai.

—o—

Įdomus dalykas paaiški ryšium su Taarybų Sąjungos prezidento Vorošilovo vizitu Kinijoj ir kitose vietose.

Jam išvykus į Kiniją, jo vieton stojo J. Paleckis, Tarybų Lietuvos prezidentas. Ir jam teko garbė priimti kredencialus iš britų ambasadoriaus.

Kada TSRS prezidentas išvyksta, jo vietą užima viceprezidentas. Jų yra ne vienas. Šiuo tarpu tekò ta garbė J. Paleckiui, kadangi jis yra vienas iš TSRS viceprezidentų.

—o—

Suomijoje krizis socialdemokratų tarpe. Jis prasidėjo sekančiai

Socialdemokratų pildančioji taryba atstatė iš partijos pirmininko vietos premjerą Fagerholmą, o jo vieton išrinko dešinįjį Tanneri. Už tai Fagerholmas atsistatydino iš premjero vietos.

Tanneris, kaip žinia, laike karo bendradarbiavo su naciais. Jis masėse nepopuliarus. Bet vadovybė pasirinko jį.

Abejotina, tačiau, kad Tanneris galėtų tapti premjeru. Jis jau 78 metų amžiaus.

Fagerholmui atsisakius iš premjerystės, jo šalininkai pasitraukė iš socialdemokratų pildančiosios tarybos.

Nežinia, ką dabar darys kairieji socialdemokratai.

—o—

Vengrijos teismas nuteisė 16 metų kalėjimo generolą M. Farką, kuris Rakošio valdžios metu buvo apsigynimo ministru ir politinės policijos galva.

Jis buvo apkaltintas, kad jam vadovaujant buvo daug nekaltų asmenų nusmerkta. Jų tarpe buvęs ir Rajkas. Jo policija kankinusi ir dabartinį premjerą Kardas.

—o—

Britanija galutinai nusileidžia prieš realybę. Jos vyriausybė sutinka leisti britų laivams naudotis kanalu. Bet tuo pačiu sykiu ji sako, kad tai laikinas sprendimas. Ji nesutinkanti su Egipto patvarkymais.

Kito kelio, žinoma, ir nebuvo. Kompanijos, kurios uždarius kanalą pakėlė 15 procentų už krovinių pervežimą, numušė 10 procentų. Ekspertai mano, kad tas reiškia, jog laivai negalėtų padengti išlaidas, jeigu jie plauktų apie Afriką, vengdami kanalo.

—o—

Eleanora Rooseveltienė, velionio Roosevelto našlė, pasisakė prieš atominių ginklų bandymus.

Ji kritikuoja nuomonę, būk negalima susitarti.

Ji sako, kad ir inspekcija nebūtina, nes atominius bandymus galima pajusti be inspekcijos, pagalba moderniškų instrumentų.

—o—

Klasių kovos negalima išvengti, sako Lenkijos darbininkų partijos lyderis. V. Gomulka.

Jis tą pasakė kalbėdamas jaunimo organizacijos suvažiavime.

Panašiai išsireiškė ir Furceva, viena iš vadovaujančių lyderkų Tarybų Sąjungoje, kalbėdama apie Leniną, Maskvoje.

—o—

Britanijos socialistų lyderis Gaitskell buvo nuvykęs Italijon tikslu pabandyti suvienyti Italijos socialistus, bet išrodo, kad jam nepavyko.

Sakoma, kad kairieji socialistai stoja už vienybę, bet nesutinka, kad socialistai visai nustotų kooperuoti su komunistais. O dešinieji nori visiško nutraukimo ryšių su kairiais.

—o—

Rytinė Vokietija siūlo Vakarinei Vokietijai susitarti nesiginkluoti atominiais ginklais.

Laukiama, ką pasakys Adenauero vyriausybė.

—o—

Pasitaiko visokių nuotykių. Aną dieną vienas amerikietis iškrito iš orlaivio pro langą skrendant virš Irako.

AUSTRIJA IŠRINKO NAUJĄ PREZIDENTĄ

VIENNA. — Austrija turi naują prezidentą. Juomi yra Adolf Scheifer, socialistas. Jis nugalėjo Dr. W. Denk. Jis gavo virš 100,000 balsų daugiau, negu Denk.

Scheifer buvo vicekancleris.

Tai jau trečias socialistas prezidentas Austrijoj po karo.

Karalius Nelimpa Prie Eisenhowerio Doktrinos

AMMAN. — Karalius Hussein sako, kad Eisenhowerio doktrina Jordanui nepriimtina. Karalius nekviečia Eisenhowerio atstovo Richardso į Jordaniją. Jei kviestų, tai sukeltų prieš save nacionalistus.

Nors karalius ir sako, kad Jordane ramu, bet karo stovis neatšauktas.

Pastabos

Liberalai norėjo įtraukti į senatą Kanados Darbo Kongreso prezidentą Claude Jodoin (tark, Klod Žoduan), bet nepavyko.

Jodoin atsisakė, pareikšdamas, kad KDK nusistatymas yra stovėti nuošaliai nuo valdiškų postų, ypač tokių, į kuriuos asmenys skiriami iš viršaus.

Liberalai siūlę jam tą vietą net per kelis kartus.

●

Senatoriai yra skirami iki gyvos galvos. Sykį paskirtas, pilietis palieka senatorium iki mirties.

Senatoriai gauna $10,000 į metus algos. Tai graži suma ir gali žmogų sugundyti. Tapęs senatorium, gali sau nieko nepaisyti. Niekas tavęs neišmes per rinkimus. O darbo taipgi labai maža.

●

Kalbant apie senatą, Kanados senatas yra nedemokratiška įstaiga.

Amerikiečiai renka senatorius, o pas mus vyriausybė skiria.

Ir kadangi liberalai valdo šalį per daugelį metų, tai senatas prikištas liberalų.

Jeigu ir kita partija paimtų galią, senatas būtų liberalų, nes jų negalima pakeisti, kol jie nenumirs.

●

Senatas mažai dirba, bet jis gali trukdyti, jei norėtų.

Priimti įstatymai turi pereiti per senatą.

Jei senatui nepatinka, jis gali atmesti. Tik trečiu kartu parlamento priimtas įstatymas nebegali būti atmestas.

Jis gali daug trukdymo padaryti, jeigu valdžia būtų kitos partijos.

●

Ko liberalai siekė siūlydami vietą senate Kanados Darbo Kongreso prezidentui?

Jie norėjo gauti darbininkų simpatiją.

Tk žiūrėkit, liberalai davė vietą senate darbininkų lyderiui.

Tuom pat sykiu jie norėjo pašalinti iš vadovybės gabų lyderį.

Tapęs senatorium jis nebūtų jau galėjęs eiti KDK prezidento paregas.

●

Kai kas, pajuokdamas, senatą vadina senelių prieglauda.

Ištikro, tai politikierių senelių prieglauda.

Laikas būtų visai pašalinti senatą.

Jis tiek tereikalingas šiandien, kiek šuniui penkta koja.

Jis buvo sudarytas tais laikais, kada kolonizatoriai bijojo, kad parlamentas neiškryptų iš kelio.

J. Y.

Prof. Otto Hahn, prof. Walter Gerlach ir prof. Karl Friedrich von Weizesaecker, trys iš 19 Vakarų Vokietijos mokslininkų, kurie pasisakė prieš ginklavimą Vakarų Vokietijos atominiais ginklais. Jie nedalyvausią atominiuose darbuose dėl militarinių reikalų.

Ką Kiti Rašo

Dr. Alberto Schweitzerio Žodis

82 metų amžiaus humanistas, gydytojas ir Nobelio premijos už pasidarbavimą taikai gavėjas atsišaukia į visą pasaulį, reikalaujant, kad būtų sulaikyti atominių bombų bandymai.

Jei tai nebus greit padaryta, tų bombų "skeveldros" — dulkės, vadinamos radioaktyvumu, pažeis žmoniją, jei ne dabartinę kartą, tai būsimąsias, sako tasai žmogus.

Dr. Albert Schweitzer gyvena Francūzų Ekvatorinėje Afrikoje, Lambarene miestely, kur jis, kaip misijonierius-gydytojas, padeda to krašto žmones išlaisvinti iš ligų. Jis be to yra ir muzikas.

Jo pareiškimas buvo transliuotas per radiją į 50 šalių įvairiomis kalbomis.

Dr. Schweitzer teisingai pažymi: Amerika, Tarybų Sąjunga ir Britanija sako viena kitai, kad reikėtų sulaikyti atominių bombų bandymus, bet kartu pareiškia, kad jų negalima tuojau, be susitarimo, sulaikyti.

Kodėl tos trys šalys, klausia šis humanistas, nesusitaria sulaikyti atominių bombų eksplodavimus bandymų tikslais? Ir atsako: Todėl, kad visuomenė miega, todėl, kad visuomenė, nesuprasdama pavojaus, kuris reiškiasi tuose eksplodavimuose, neverčia savo valdžių sulaikyti tuos bandymus. Kaip greitai visuomenė tai supras, kaip greitai ji pradės prieš tuos bandymus protestuoti, kaip greitai vers savo valdžias sudaryti sutartį, taip greitai tai ir bus padaryta.

Kitais žodžiais, Dr. Schweitzeris čia kreipiasi daugiau į visuomenę, kad ji veiktų, kad ji saugotų save ir būsimąsias gentkartes.

Daug žmonių, mokslo žmonių ir eilinių, bet toliau numatančių piliečių, jau yra pasisakę prieš tuos atominių bombų bandymus.

Nemaža apdairesnių žmonių, jei tikrai nežino, tai nujaučia, kad tie bandymai gręsia žmonijai didžiuliu pavojumi.

Tarybų Sąjungos vyriausybė keletą kartų siūlė, kad tie bandymai turėtų būti sulaikyti. Bet mūsų valstybės departamentas prieš tai pastato kitą siūlymą: reikia, sako, jis, pirmiau sudaryti tam tikrą inspekciją, kad tikrai žinotum, jog tos bombos nebus eksploduojamos.

Ir šiomis dienomis mūsų valstybės sekretorius Dulles pasakė, kad jis nemano, jog bandymas atominių ginklų sudarys žmonių sveikatai pavojų.

Kai kurie mūsų vyriausybės pareigūnai galvoja šitaip: mes sulaikysime tuos bandymus, o Tarybų Sąjunga gali, po duoto pažado, eksploduoti atomines bombas ir gana!

Bet šiandien jau yra gerai patirta, kad nei jokia šalis negali slapta atominių bombų eksploduoti. Atomines bombas galima gaminti, galima jas, pagamintas, paslėpti, bet negalima jų slapta kur nors eksploduoti. Nežiūrint kur atominė arba hydrogeninė bomba bus eksploduota, pasaulis tuojau tai sužinos.

Mielai pritardami Dr. Schweitzerio atsišaukimui, mes manome, kad būtinai reikėtų atominių bombų bandymus (jas eksploduojant) tuojau sulaikyti.

Iki šiol, kiekvienam aišku, tokias bombas pasigamina tik trys šalys: Amerika, Tarybų Sąjunga ir Britanija. Tegu tik jos susitaria, kad bandymų nebūtų ir jų nebus.

Jau ir Mr. Dulles kalba apie tai, kad galima būtų (jei tik tarybiniai pareigūnai iš tikrųjų norėtų) sušaukti specialistų pasitarimą. Keturių didžiųjų — pasitarimą, kuriame būtų apsvarstyti kai kurie labai svarbūs klausimai, jų tarpe ir sulaikymas atominių bombų bandymų.

Būtų gerai, kad tai juo greičiau įvyktų! — **Laisvė.**

—o—

Taikai Pavojus

Egipto laikraštis "Al Gomuria' rašo, jog Tarybų Sąjungos vyriausybė pasiuntus prezidentui Eisenhoweriui notą, kurioje įspėjama nesikišti į Jordano vidujinius reikalus.

JAV laivyno šetoji flotila jau atplauksi į Jordano pakraščius. Matyti norima pabauginti karaliaus Husseino opoziciją ir tuo palaikyti jo diktatorišką režimą, kuris areštuoja visus liberališkesnius žmones. Areštuotas ir buvusis premjeras Nabulsis ir kiti opozicijų valdžiai lyderiai.

JAV kišimasis į Jordano reikalus gręsia karo išsiplėtojimu Vidurio Rytuose, o iš ten jis galėtų pasauliniai išsiplėtoti.

Net ir Chicago Daily News, republikonus remiantis laikraštis, editoriale, balandžio 27, sako:

"Dulleso politika vairuoja valstybės laivą link karo.

"Rizika, kurią mes imame, yra paseka senos ir diskreditutos politikos, besisiekiančios nepasiekiamų tikslų varde taikos, tiesos ir laisvės".

Kongresas stebėsis patyręs, kad Eisenhowerio doktrina reiškia daugiau negu moralinis ir psichologinis bandymas paveikti į Vidurio Rytų situaciją, sako šis laikraštis.

Ta doktrina, kur negalima geruoju įpiršti, bandoma varu, grąsinimais pravesti. Siuntimas laivyno dalinio į Vidurio Rytus geriausia tai parodo.

Daily News taipgi sako:

"Mes užsimojome siektis 'taikaus laisvinimo' TSRS satelitų, kas negalima ir yra daugiau negu mūsų resursai išneša...

"Tai politika nevien dideliai pavojinga, bet kuri taipgi negalima įvykdyti".

Ta politika gali privesti karo, kuriame Amerikos jauni žmonės būtų žudomi visai ne už šios šalies reikalus ir gerovę, bet gynimui pikto diktatorėlio, kuris sutinka tarnauti Amerikos stambaus kapitalo interesams, jų pelnui, jų labui Vidurio Rytuose. — **Vilnis.**

ŠYPSENOS

Tas pats

"Man tiesiog nesuprantama, kap vyras gali žuvauti visą dieną negalėdamas sugauti nors vieną žuvį", barėsi žmona ant vyro, sugrįžusio iš žuvavimo be jokios žuvies.

"Nieko ypatinga", atsakė vyras. "Ar maža moterų 'šopina' visą dieną, bet nieko neperka."

—o—

Galas

Vieno mažo miestelio laikraščio korespondentas atsiuntė laikraščiui tokio turinio korespandenciją:

"Pora apsivedė šiandien ir tokiu būdu užbaigė savo draugystę, kuri prasidėjo jiems vaikštant į mokyklą".

—o—

Jos neliečia

"Kodėl gi tu neatsakai telefono?" klausia samdytojas naujai stojusios dirbti sekretorės.

"Už tai, kad dar niekas nežino, jog aš čia dirbu. Jeigu dabar skambina, tai tikriausiai jums".

Nesijuokit

Popiežius pareiškė, kad mišias galima laikyti tik lotynų kalba.

Išena, kad dievas tik lotyniškai tesupranta.

—o—

Tūlas A. Kazlas, Austrijoj gyvenąs bėglys, giriasi per NL, kad jis pradėjęs "mintimis vairuoti radarą".

Atrodo, kad kas nors negerai su radaru ar su juo pačiu.

—o—

Vengrijos bėgliai Anglijoj išėjo į bado streiką, kad nesiskubina Amerika pasiimti jų.

Ponams, matote, per prastas gyvenimas Anglijoje.

—o—

Salvation armija Toronte skundžiasi, kad ji pritrūko kelnių.

Pasirodo, kad turtingojoj Kanadoj daugelis neišgali net kelnių nusipirkti.

Dr. Šaipokas

margan svirnelin, pačios verkdamos ramino.

O devyni broliai išsirikiavo ir, užtraukę karo dainą, išjojo iš savo tėvo dvaro. Kartu su jais išjojo ir tėvas, senas bajoras Nykštys. Išjojo, palikęs stiprią įgulą sergėti pilį ir dvarą.

Ilgai Šventosios pakraščiais skambėjo devynių brolių karo dainos, ir dar ilgai margoje rašytoje bajoro klėtelėje devynios marčios klykė.

— O ten kas per prajovai? — staiga paklausė seną bajorą magistras Kerskorfas, prijojęs Šveneosios krantą ir pamatęs anapus upės, ant Šventaragio kalno, dūmus.

— Tenai, riteri, mano laisvi žmonės, prieš išjodami karan, dievaičiui Kovui auką pakūrė, — šaltai paaiškino jam senas bajoras Nykštys.

Nors bajoras ir buvo pasikrikštijęs su visu savo dvaru, bet labiau dar pasitikėjo senais dievais negu naujais ir prieš mūšį ar medžioklę melsdavosi tik jiems.

— Bajore, aš vežuos su savimi keletą kunigų, jei nori, mes tuojau pakrikštysime tavo žmones, — pasisiūlė jam magistras.

— Riteri, atidėk tai, kai grįšime atgal, kitaip gali kunigų pritrūkti, — vėl ramiai ir dviprasmiškai atsakė senas bajoras Nykštys ir nujojo toliau.

Įsižeidęs magistras paliepė savo knechtam pasisklaistyti būriais po bajoro žemes ir padegti tuos kaimus ir ūkius, kuriuose tik užtiks bet kokius pagonijos pėdsakus. Kaip magistras įsakė, taip jo samdiniai ir padarė: ir šiandien tie kaimai ir paskiri ūkiai, kurie buvo magistro paliepimu sudeginti, vadinami Liepdegėnais. Daug jų, šitų Liepdegėnų, ir visi jie ne vienoje vietoje, o išmėtyti po miškus ir pelkės. Vėliau vietos administracija savo patogumui pradėjo vadinti vienus — Pirmaisiais Liepdegėnais, kitus — Antraisiais, Trečiais, Tolimaisiais, Artimaisiais. Ir iki šių dienų tų kaimų ir vienkiemių ainių nepalietė jokia svetima dvasia ir joks svetimas raugas juose neprigijo: darbštūs, statūs, mažai kalbūs, prietaringi, jie uoliai laikosi savo ir be miško balų nerimsta.

Nuo Kovarsko aukštumų pamatė senas bajoras savo žemėse gaisrus ir suprato priežastį, bet nebuvo ką daryti: reikėjo skubėti kunigaikščiui pagalbon. Giliai užslėpęs širdyje magistrui pagiežą, jojo toliau.

Praėjo savaitė, k i t a. Daug ašarų išliejo jaunosios martelės, rymodamos ant dvaro kuorų ir savo vyrų sugrįžtant belaukdamos.

Už vis labiau sielojosi, už visas kitas marčias daugiau ašarų išliejo jauniausioji martelė, karžygio Putino žmonelė. Kaip krikščionė ji jautėsi vieniša tarp kitų, dar gamtos reiškinių garbintojų, marčių. Vakarais ji nusileisdavo nuo Kalitos kalno prie sriauniojo upelio, kuris tekėjo apačioje pro bajoro Nykščio dvarą ir, atsirėmusi drebančios epušėlės, ilgas valandas išstovėdavo neramias mintis begalvodama ir ašarėles beliedama. Ne tiek dangumi nukrisdavo, nuriedėdavo žvaiždelių, kiek jaunoji martelė pernakt išliedavo gailių ašarėlių. Blyškus mėnulis dar labiau nublykšdavo, įsižiūrėjęs į liūdną, užverktą bajorės veidą, į bejėgiai nuleistas rankas, lyg verkiančio beržo šakas.

Berymodama vaizduodavosi ji sau kaip ten jos Putinėlis su savais, o ne su priešai, kariauja, ir kaip tie savieji vieni kitus žudo. Žudo ir žudosi ne tėviškėlę gindami, o dėl išpaikusių savo viešpačių, Lietuvos galiūnų, užsispyrimo...

Kitąsyk vaidindavos jai, kad jos Putinėlis guli karo lauke strėlės pervertas ir nėra kas jam žaizdą perrištų, vandens atsigerti paduotų ir po šilta pastoge priglaustų.

... Linguokit kalne, rugeliai,
Žaliuokit, žalios lankelės...
Nėra žinelės nuo mano vyrelio,

Nuo mano Putinėlio, — laužo baltas rankeles jaunoji martelė ir gailias ašaras lieja...

Patekėjusi saulutė nekartą nustebdavo, pamačiusi jaunąją moterėlę toje pačioje vietoje, kurioje ją buvo palikusi nusileisdama.

O ten toli toli, anapus Ukmergės, ties Varkala, tarp Šventosios ir Žiranjų ežero, susirėmė tarp savęs du galiūnai, du Lietuvos kunigaikščiai: Švitrigaila su savo talkininkais gudais, čekais, totoriais ir Livonijos kalavijuočiais iš vienos pusės, Žygimantas su savo lenkais ir mozūrais — iš kitos. Nors neilga, bet žiauri ir kruvina buvo Lietuvos galiūnų kova: žuvo visi devyni bajorai Nykščiai su savo tėvu priešakyje, žuvo ežero pakrantėse ir pats Livonijos ordino magistras Kerskorfas su visa savo kariuomene ir su visomis atsivežtomis patrankomis.

Retas kuris iš nugalėto kunigaikščio Švitrigailos valdinių sveikas paspruko: kurie ir liko mozūrų kardų nesukapoti, tai gyvi į paežerės prarajas nugrimzdo. O mūšį Švitrigaila pralaimėjo ir pats vos galo negavo tik per kvailą paiko magistro užsispyrimą ir dėl per didelio pasitikėjimo savo naujomis patrankomis.

Kai toji baisioji žinia pasiekė bajoro Nykščio dvarą ir pilį, net apylinkės miškai aidėjo nuo nelaimingųjų našlių klyksmo ir verksmo. Visų skaudžiau, visų gailiau šaukė ir klykė bajoro martelė, jo jaunojo sūnaus Putino našlė. Neištvėrė ji tokio sielvarto ir, sunėrusi ant savo gelsvų kasų baltas rankeles, klykdama išbėgo iš bajoro rūmų ir pasileido stačiai prie upelio, kuris čia pat pakalnėje tekėjo...

Pribėgusi vandenin įšoko, pasinėrė ir... daugiau nebeišsikėlė. Ją nusivijo anyta ir aštuonios marčios; atbėgo iš dvaro žmonės, užmetė tinklą, su kabliais, su grėbliais pagraibė, bet vargšės jaunos našlelės nebesužvejojo. Taip ji nuplaukė ten, kur jos narsus Putinėlis galvelę padėjo.

Kitos našlės greit aprimo, apsiprato, užkurius užsiėmė, už nebajorų ištekėjo ir, pasidalinusios šešuro žemes, laimingai įsikūrė. Ir šiandien Pavarės ir Štakių miškuose ant kalnų glūdi paskiri kaimai bei ūkiai, lyg atskiros pilaitės — tai vis bajorų Nykščių našlių palikuonys.

Praėjo metai, ir amžiai sukako. Šventąja daug daug į marias vandens nubėgo. Bajoro Nykščio pilies ir dvaro nė griuvėsių nebeliko, tik tebestūkso Anykščių kalnuose vienišas, kaip balnas, dviem kuprom piliakalnis. Žmonės jo ir vardą užmiršo. O tą bevardį upelį, kuriame nusiskandino našlė bajorienė Ona Nykštienė, jos vardu ir pavarde pavadino. Ilgainiui, perduodami tai iš lūpų į lūpas, iškreipė, sutrumpino ir, vietoje Onos Nykštienės, pradėjo tarti "Onykštienės". Dar vėliau mokslininkai ir geografai pavadino ją Anykšta. O jos, Anykštos, ir Šventosios trikampy, prieš Šventaragio kalną, besikuriantį miestelį Anykščiais pradėjo vadinti.

Specialus Japonijos pasiuntinys Masatoshi Matsushita (dešinėj) kalbasi su Adlai Stevensonu, buvusiu demokratų prezidentiniu kandidatu. Matsushita lankėsi ir valstybės sekretorių Dullesą. Jo tikslas buvo įtikinti amerikiečius, kad jų bandymai sudaro pavojų žmonijai.

DUKABORAI NORĮ GRĮŽTI TĖVYNĖN

VANCOUVER. — Paskliido gandai, kad Britų Kolumbijoj gyvenanti dukaborų sekta norinti grįžti atgal į Rusiją. Ji vadinasi Dukaborų Laisvės Sūnūs.

Jie sako, kad Kanadoje jie neturi tikros laisvės, kokia buvo prižadėta. Jie mat nori visiškos laisvės, įskaitant ir mokslo laisvę. Tai yra, teisę neleisti vaikų į visuomeniškas mokyklas.

Dukaborai atsikėlė Kanadon pabaigoj 19 šimtmečio. Jie negalėjo pakęsti caro rėžimo.

DAMASKAS. — Proegiptiški Syrijos kairiečiai sumušė antikomunistus laike perrinkimų trijose apygardose. Tokiu būdu kairiečiai turės dar tris atstovus parlamente.

Syrija palaiko draugiškus ryšius su Egiptu.

Prie Ko Eeina Žmogus

S. Karpė

Šiomis dienomis spaudoje buvo mokslininkų įspėjimas, kad nuo vienos H bombos eksplozijos gali susirgti vėžio liga 20,000 asmenų. Reiškia, kad ir dabar, taikos metu, H bombų ekspplozijos nužudo po 20,000 asmenų. Tiesa, ims laiko, kol tuos žmones nukankins vėžys. Bet tai nei kiek negeriau. Tai blogiau, negu staigi mirtis.

Bet ką gi mūsų valstybininkai, vyriausybių galvos daro? Kada tik kas iškelia mintį, kad nukliniai ginklai būtų visai uždrausti, surinka, kad tai Maskvos propaganda. Dažnai spaudoj pasirodo net įspėjimai, kad žmonės saugotųsi taikos ofensyvos.

Aną dieną Paryžiuje kalbėjo feldmaršalas Montgomery, NATO jėgų komandieriaus pagelbininkas. Jis pranašavo, kad su 1966 metais, tai yra už 10 metų, bus galima žmonijai susinaikinti. Ne visai jis taip pasakė, bet tokia išvada darosi.

Apie tą laiką, sakė jis, jūrų laivai naudosis nukline jėga.

Nuklinės arba atominės bombos bus dideliame skaičiuje. Net ir kanuolės svaidys atomines granatas.

Bus rakietos su atominėmis galvomis. Jos bus naudojamos vietoj kanuolių ir galės pasiekti už 500 mylių.

Bus toli skrendančios rakietos su atominėmis galvomis, galinčios pasiekti už 2,000 ir net 5,000 mylių.

Tokiems ginklams esant, sako jis, apsigynimas bus labai sunkus.

Vienu žodžiu, jeigu kiltų karas, tai niekas nežinotų, kur yra frontas. Kiekvienas miestas, kur tik yra žmonių ir įmonių, būtų kovos laukas. Ir niekas nematytų priešo.

Reikia pripažinti, kad gali taip atsitikti, jeigu taip dalykai vystysis, kaip dabar. Žmogus dar nepajėga įžiūrėti, kad jis ruošiasi susinaikinti.

Nejaugi nėra išeities? Nejaugi žmogus negali apgalėti savęs?

Ar nebūtų geriau, kad visi turtai, kurie dabar yra išnaudojami ginklavimuisi, būtų panaudoti sukūrimui gėrybių dėl žmonių gerbūvio? Juk tai visi galėtų daug geriau gyventi, negu dabar. Visiems užtektų ir duonos, ir drabužių ir kitko.

O jeigu kils karas ir viskas bus sugriauta, tai ar bus geriau tuomet?

Tik kvailas gali sakyti, kad tuomet bus geriau.

Šis klausimas šiandien yra pats svarbiausias klausimas. Visi žmonės turi kalbėti ir ieškoti būdo, kaip sulaikyti lenktynes prie susinaikinimo.

TOKIO. — Japonijos premjeras Nobusuke Kiši pasakė laikraštininkams: Mes mielai kviesime Tarybų Sąjungos vadus atvykti Japonijon, jeigu jie sutiktų atvykti.

J. LUNSKY

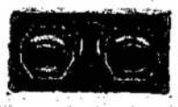

AKIŲ SPECIALISTAS

Egzaminuoja akis, šiaria akių nervus, nuo kurių pasina nervuotumas ir galvos skaudėjimas. Pritaiko akinius.

470 College W., Toronto
Tel.: WA. 1-3924

A. Vienuoliui 75 Metai

Balandžio pradžioje Tarybų Lietuvoje buvo plačiai paminėta A. Vienuolio (Žukausko) 75 metų sukaktis. Rašytojai ir visuomenininkai savo atsiliepimuose ir sveikinimuose aukštai įvertino A. Vienuolio indėlį į lietuvių literatūrą. Mes, kanadiečiai, kuriems ne vienam teko skaityti jo raštus, prisidedame prie sveikinimų jubiliejantui ir linkime jam ilgiausių metų ir energijos tęsti kilnų darbą. Žemiau talpiname kito rašytojo atsiliepimą apie A. Vienuolį. — Red.

—o—

Už Ką Mes Mylime A. Vienuolį

V. Mykolaitis-Putinas

Visi literatūros draugai šiomis dienomis bendrauja su rašytoju A. Vienuoliu. Vieni varto-skaito jo raštus, kiti prisemena jo pirmųjų kūrinių kadaise sukeltus įspūdžius, dar kiti džiaugiasi turėję progos pažinti jį patį, su juo draugauti, patirti jo tauraus, paprasto, lietuviško būdo žavesį. Prisiminus Vienuolio raštus, nesunku atsakyti į klausimą, už ką Lietuvos žmonės taip pamilo šį rašytoją. Pamilo pirmiausia už tai, kad ir jis pats myli juos kaip savo brolius, myli jų ir savo tėvynę su jos praeitimi ir dabartimi, su jos apsiniaukusiu ir giedru dangumi, su visa jos gražia gamta.

Skaitytojas gerai atsimena, kaip plačiai ir įvairiai Vienuolis pavaizdavo Lietuvos žmones nuo narsių kariautojų prieš kryžiuočius Mindaugo ir Vytauto laikais ligi Tarybų Lietuvos valstiečių. Dar niekas nėra sustatęs Vienuolio personažų galerijos. Ji būtų labai turtinga ir įvairi. Rastume čia visokių: jaunų ir senų, sveikų ir luošų, išmintingų ir kvailokų, gerų ir nedorų, vargšų ir turtuolių, žodžiu — visokių. Akyliau įsižiūrėję į Vienuolio personažų galeriją, pamatysime, kad jis Lietuvos žmonių anaiptol neidealizuoja, bet ir nešmeižia. Rasime Vienuolio kūriniuose personažų, kuriuos mes rūsčiai smerksime kartu su autoriumi, rasime paveikslų, nutapytų niūriomis spalvomis, bet niekur nerasime beprošvaistės dumblynės, nerasime liaudį ir tautą apibendrinančio niekšų ir degeneratų kolektyvo, dėl kurio mums būtų gėda prisipažinti, kad ir mes esame to paties kamieno atžalos. Skaitydami Vienuolį, jaučiame, kad jo rodomos žaizdos yra užgydomos, o priešdienio sutemos nėra tokios tirštos, kad jų ilgainiui neperskruostų patekančios saulės spindulys. Šiuo atžvilgiu Vienuolis garbingai tęsia didžiųjų lietuvių literatūros korifėjų — Donelaičio ir Žemaitės — tradicijas. Toks tai ir būtų teisingas kiekvieno rašytojo kelias.

Kad Vienuolis puikiai pažįsta Lietuvos kraštą ir jo gamtą, žino kiekvienas jo skaitytojas. Puikiai jis sugeba tą gamtą ir pavaizduoti. Jo gamtovaizdžiai sudaro puikiausią jo dailiosios prozos puošmeną. Tačiau Vienuolio peizažas nėra vien išviršinė šiaip sau prisegta kūrinio puošmena. Peizažas dažniausiai yra neatskiriamai suaugęs, su personažo charakteriu, su jo išgyvenimu. Dar daugiau, gamtovaizdis kartais pasirodo lemtingai susijęs su svarbiu žmogaus gyvenimo posūkiu, su pačios gyvybės išlikimu. Ypač įdomu pasekti, kaip gimtojo krašto gamta paveikia moraliai ir fiziškai apluošintus žmones, kurie, svetur išeikvoję sveikatą ir gabumus, grįžta į tėvynę nuraminti sielos nerimasties ir ilgesio. Visi Vienuolio gamtovaizdžiai yra gyvi, nuotaikingi, sukurti su nuostabiu įžvalgumu ir įsijautimu. Jo vaizdai pasižymi plastiškumu. Jie skamba, juda, kvėpuoja gamtos gyvenimu. Šiuo atžvilgiu A. Vienuolis tikras "Anykščių šilėlio" giminaitis, su kuriuo, kaip žinome, riša jį ir kraujo giminystė.

A. Vienuolis nusipelnė skaitytojų meilę ir kaip puikus pasakotojas ir geras stilistas, rašąs gražia, turtinga, liaudiška lietuvių kalba. Literatūros draugams patikdavo, kad Vienuolis nuo pat pirmųjų kūrinių vengė visokių formalinių stilistinių įmantrybių. Paprastumas ir aiškumas yra svarbiausios jo raštų savybės.

Aš pats Vienuolio kūrybą seku nuo to laiko, kada jo apsakymai pradėjo rodytis moksleivių laikrašty "Aušrinėje" dar prieš pirmąjį pasaulinį karą. Atsimenu, kokį triukšmą sukėlė anais laikais "Paskenduolė", kaip neteisingai ši puiki apysaka buvo vertinta kunigų žurnale "Vadove". Straipsnio autorius Meškus prikaišiojo Vienuoliui, kad jis nepažįstąs gyvenimo ir žmonių psichologijos! Šiandien matome, kaip panašūs kritikai klydo. "Paskenduolė" ir kiti Vienuolio ano meto kūriniai išlaikė griežčiausio kritiko — laiko — bandymą.

Kai ėmė rodytis A. Vienuolio raštai atskirais tomais, kiekvieno naujo tomo pasirodymas buvo didelis įvykis mūsų literatūriniame gyvenime. Didelis įvykis yra ir dabartinis jo raštų leidimas. Mes, senieji Vienuolio raštų skaitytojai ir jo draugai, džiaugiamės, kad jis, sulaukęs tokio gražaus amžiaus, yra sveikas ir kūrybingas. Džiaugiasi ir visa Lietuva, kad jis jai duoda dar vis naujų kūrinių, kurie sušvyti vis naujomis jo talento savybėmis. Tegul jis duoda mums tokių kūrinių dar ilgus metus!

Liaudies Balso

25 Metų Gyvavimo Atžymėjimui

Jubiliejinis Piknikas

įvyks

Sekmadienį, Birželio 23 d.

arti Hamiltono

Prie gražių maudynių Ontario ežere.

Prašome ruoštis dalyvauti šiame piknike.

Ruošėjai: KLLD Hamiltono ir Toronto kuopos

Anykščių Padavimai

A. VIENUOLIS

Ten, kur šiandien Šventosios ir Anykštos trikampyje įsikūręs Anykščių miestelis, pačioje aukščiausioje vietoje, ant Kalitos kalno, kadaise buvo didelis bajoro Nykščio dvaras, o netoliese kalnuose — jo saugoma pilis Voruta. Nors pilis buvo paslėpta kalnuose, ją dažnai užpuldinėdavo kalavijuočių būriai, atsibastę Šventąja iš jos aukštupio. Mat, pilies rūsiuose bajoras saugojo paslėptus karaliaus Mindaugo turtus, sutarčių raštus ir kitas jo ir savo brangenybes. Pilyje nuolat budėjo stipri įgula.

Šiandien Anykščiuose bajoro Nykščio rūmų ant Kalitos kalno nė žymės neliko. O ant piliakalnio, kur prieš penkis šimtus metų stovėjo garsi Voruta, šiandien žemdirbiai sėja grikius, sodina bulves. Piliakalnio pagrioviais gerai dera kanapės. Iš pilies griuvėsių valstiečiai, skirstydamiesi į vienkiemius, prisivežę akmenų ir senoviškų plytų.

Nors jau daug metų pilies kalnas noragais galandamas, bet dar ir šiandien ne iš visų pusių galima ant jo užkopti. Kalno dirvožemis pilnas akmenų, plytų nuolaužų, pastatų nuotrupų. Artojai dažnai randa jame senoviškų pinigų, išaria rūdies suėsdų kardų, žalvario sagučių, kitokių iškasenų. Giliau pasikasus, užtinkama požeminių urvų, akmeninių sienų, įvairių, matyti, kadaise vartytų žemės sluoksnių ir tebepūvančių ąžuolinių rąstų. Viena pilies kalno puse sruvena Vorelio upelis, kita Volupis, atvestas iš toliau. Nors šiandien jie abu užakę ir apgriuvę, bet dar aiškiai matyti, kaip pilį kadaise iš visų keturių pusių plovė vanduo. Ir šiandien tebežymu, kur vartų, kur tiltų būta, kur pilies sienų eita, kurie groviai žmonių iškasti, kurie vandens išgraužti.

Pilies kalnas taip gerai buvo pačios gamtos paslėptas tarp kalnų ir girių nuo pašalinių akių, kad ir šiandien jį nuo upės ir nuo šiaurės pusės miškai tebesaugo. Žmonės kalba, kad ant pilies vaidenasi.

Daug anykštėnų amžių bėgyje mėgino atkasti piliakalnyje paslėptus bajoro Nykščio turtus, bet vis veltui: vos tik prisikasa iki pelenų ir anglių sluoksnio, tuojau iš po žemių pradeda virsti troškūs garai, dujos, kad net kvapą užgniaužia.

Tvirta ir atspari buvo kadaise Vorutos pilis. Dažnai ją užppuldavo Livonijos ordino būriai, atsibastydavo pskoviečiai. Atlaikydavo ji ir savųjų puolimus, kai susivaidiję Lietuvos kunigaikščiai vesdavo tarp savęs naminius karus.

Turtingas ir galingas buvo ir Mindaugo palikuonis Vorutos valdovas bajoras Nykštys. Jo dvarų žemės ir miškai siekė abiem Šventosios krantais toli į pietus ir šiaurę.

Bet kaip viskas, čia žemėje praeina ir pasibaigia, taip praėjo ir pasibaigė ir Vorutos valdovo, bajoro Nykščio, giminė, jos garbė ir galybė. Atgyveno savo ir Vorutos pilis.

Ne metai po metų, bet iš karto išnyko nuo žemės paviršiaus bojoro Nykščio vyriškoji giminė. Visi jie vieną dieną ir vieną valandą sudėjo savo karštas galvas anapus Ukmergės, ties sena Varkala, Žirnajų ežero pakrantėse.

Buvo tai 1435 metais rugpiūčio mėnesį, kai į bajoro Nykščio pilį ir dvarą atplaukė Šventąja Rygos kalavijuočių titveikos su pačiu Livonijos ordino magistru riteriu Kerskorfu priešakyje. Sutiko juos ir priėmė bajoras Nykštys ne kaip priešus, o kaip draugus, kaip Didžiojo Lietuvos kunigaikščio Švitrigailos sąjungininkus. Suspausta širdimi ir sukandęs dantis, priėmė bajoras Nykštys po savo pastoge amžinus Lietuvos priešus. Juo labiau į juos šnairavo bajoras ir jo žmonės, kad atsibastėliai vežėsi su savimi daug ginklų, daug šarvų, plukdė upe ant sielių naujų patrankų ir kitos karo medžiagos, o maisto sau ir pašaro arkliams grobėsi pakelėje iš vietos žmonių.

— Bajore, jei nori, pamėginkime, ar aš iš savo patrankų, nenuimdamas jų nuo sielių, sutrupinsiu visą tavo pilį ir dvarą? Tokia pilis, atsiradus naujoms patrankoms, daugiau tinka karvėms laikyti, negu apsiginti! — pasityčiojo iš seno bajoro Livonijos ordino magistras Kerskorfas.

— Atidėk tai, riteri, kai grįšime atgal, nes gali tau šovinių pritrūkti, — dviprasmiškai ir ramiai atsakė jam senas bjoras Nykštys.

Rytojaus dieną kartu su kalavijuočiais išjojo karan prieš sukilusį kunigaikštį Žygimantą ir senas bajoras su savo devyniais sūnumis ir daugeliu žmonių. Visi bajoro sūnūs, kaip ir jis pats, buvo tikri "nykščiai": žemučiai, kresnučiai, bet platūs pečiuose, kaulingi ir raumeningi. Ir šiandien Užuonykštėje kresnus žemučius vyrus vadina "nykščiais".

Kai prieš išjojant išėjo iš margo rašyto svirnelio anyta su devyniomis marčiomis atsisveikinti su savo vyrais, bajoro kieme pakilo didelis verksmas ir klyksmas. Marčios verkė, klykė, laužė baltas raskas ir, apsikabinusios savo vyrus, nebenorėjo su jais skirtis. Užvis gailiau verkė, užvis labiau laužė savo baltas rankeles viena bajoro martelė, jo jauniausiojo sūnaus Putino jauna žmonelė Ona. Ji buvo jau krikščionė, gimusi Vilniuje ir neseniai atitekėjusi į bajoro Nykščio dvarą. Kaip apsikabino ji savo Putinėlį, kaip sunėrė savo baltas rankeles jam už kaklo, kaip prisispaudė savo lieknu liemenėliu prie jo karštos krūtinės, taip ir nebenorėjo paleisti. Žirgas kojomis trypė, žąslus kramtė, kamanomis žvangėjo ir jauną žmonelę, pasikabinusią ant vyro kaklo, po kiemą nešiojo. O šaunus riteris Putinas viena ranka žirgą valdo, kita žmonelę prilaiko ir lyg nori ją nuo savęs atplėšti, lyg karščiau priglausti.

Pagalia upripuolė prie jų anyta, aštuonios marčios ir jauną žmonelę plėšte nuo vyro atplėšė. Įsiviliojusios ją

Montrealo Žinios

Siuvėjai Reikalauja 35 Valandų Darbo Savaitės

Moteriškų paltų siuvėjai (cloakmakers) užvesdami derybas su samdytojais dėl atnaujinimo darbo sutarties, šale kitų reikalavimų dėl pagerinimo darbo sąlygų, siūlo įvesti 35-kių valandų darbo savaitę, t.y. po 7 valandas per visas penkias darbo dienas, nustatant užmokestį, kad alga nesumažėtų, kaip kad dabar mokama už 40 valandų. Ką į šį siuvėjų reikalavimą atsakys samdytojai — Montreal Cloak Manufacturers Council — dar nėra žinios. Nereikia ir sakyti, kad jie spardysis prieš tai, bet jei darbininkai ir unijos vadovybė solidariai laikysis, tai siuvėjai gali pirmieji pralaužti ledus dėl sutrumpinimo darbo savaitės, ne tik siuvėjų industrijoje, bet ir kitose industrijose.

Siuvėjams atstovauja International Ladies Garment Workers unija - CLC.

Rekomenduoja Pakelti Miesto Darbininkams Algas

Apie 3,000 Montrealo miesto baltakalnierių darbininkų, kurie reikalavo, kad miesto administracija pakeltų jiems algas 10 procentų ir sutrumpintų darbo savaitę. Miestas pasiūlė kaip tik priešingai — nukirsti jų gaunamas algas apie 15 procentų. Dėl to derybos nutrūko ir dalykas buvo pavestas išspręsti betarpinei komisijai (arbitration board). Šiomis dienomis ta betarpinė komisija išnešė sprendimą, kuriuo rekomenduoja pakelti algas 8 procentais, o darbo savaitę palikti tą pačią, 37 ir pusė val. į savaitę.

Miesto baltakalnierius darbininkus atstovauja katalikiškoji National Syndicate of Municipal Employees (CCCCL) unija.

—o—

Serga

Petras Niaura susirgęs. Gydosi namie.

Jordano policija naudojo skydus apsaugai, kuomet ji kovojo su miniomis, protestuojančiomis prieš užsimojimą išplėšti Jordaną iš arabikų šalių bloko. Abudu Jordano kariuomenės vadai, pabėgę į Siriją, sakė, kad amerikiečiai siūlė jiems premjerystę, jeigu jie kooperuos su tais, kurie nori Jordano pasukimo Vakarų pusėn.

Liaudies Balso Reikalais

M. Ceplinskas, Chicago, Ill., prisiuntė naują prenumeratą.

"Vilnies" administracija, Chicago, prisiuntė atnaujintų prenumeratų.

J. Tunyla, Glasgow, Škotija, prisiuntė nuo Škotijos lietuvių už naujas prenumeratas, atnaujintas ir ten draugų sudėtas aukas bendroj sumoj $98.00.

J. Stanley, Rochester, N. Y., prisiuntė atnaujintų prenumeratų ir nuo G. Dauko $1.00 aukų.

J. Lesevičius, Montreal, prisiuntė J. Braknio užrašytą Lietuvon naują prenumeratą, keletą atnaujintų ir $3.00 surinktų aukų. Aukojo: J. Brundza, P. Putys ir Pyteris po $1.00.

Vienas nuoširdus LB draugas amerikietis pakartotinai prisiuntė keletą jo užrašytų naujų prenumeratų ir keliolika atnaujintų į Lietuvą, taipgi, gausiai parėmė savaitraštį aukomis.

P. K. Montreal, prisiuntė nuo B. Šalčiūno keletą atnaujintų prenumeratų ir $4.00 surinktų aukų. Aukojo: J. Glaveckas $3.00 ir J. Girdžius $1.00.

Geo. Shimaitis, Brockton, Mass., prisiuntė atnaujintų prenumeratų ir nuo J. Potasiaus $1.50 aukų.

J. Svirplienė, Windsor, Ont., lankėsi Toronte ir pridavė atnaujintų prenumeratų ir nuo A. Liokaičio $1.00 aukų.

"Laisvės" administracija, Richmond Hill, N. Y., prisiuntė atnaujintų prenumeratų ir nuo Ch. Balchuno $2.50 aukų.

Ch. Marcinkus, Windsor, Ont., prisiuntė $6.00 surinktų aukų. Aukojo: M. Miheluk ir Ch. Martin po $2.00; J. Rubb $1.00 ir du po 50 c.

J. Verbyla, Montreal, pakeisdamas antrašą, paaukojo $1.00.

J. Lasinskas, Port Arthur, Ont., atsinaujindamas prenumeratą, paaukojo $4.00 L. B. paramai ir prisiuntė $2.00 už literatūrą.

P. Bepirštis, Utopia, Ont., per J. Barčą prisiuntė naują jo užrašytą LB prenumeratą Lietuvon ir gausiai parėmė LB ruošiamą pikniką, paaukodamas tam reikaklui 24 svarus jo bičių medaus.

Patys atsinaujindami prenumeratas, paaukojo:

E. Gruss, Toronto, $2.00;

J. Kvetkauskas, Wilkes Barre, Pa., $2.50;

M. Preikšas, Kitchener, Ont., $1.00;

B. Urbas, Port Dover, Ont., $1.00;

C. Rimkus, Baroda, Mich., $2.00;

J. Žižiunas, Weston, Ont., $1.00;

Ch. Kaminskas, Woodbridge, Ont., $1.00.

Visiems už pasidarbavimą ir aukas, širdingai ačiū.

Administracija

Mirė

Balandžio 30 d. mirė Kazimieras Zubis, 69 metų amžiaus. Velionis į Kanadą buvo atvykęs prieš pirmą pasaulinį karą.

J.—

Kvailos Žuvys?

Bangžuvės (whales) kartais "sukvailioja" ir vykdo masinę saužudystę. Ir niekam iki šiol nepavyko išaiškinti, kodėl jos taip daro. Jos, vykdydamos masinę saužudystę, plaukia į krantą, iš kur negali grįžti atgal į gilumą. Aišku, jos tada užtrokšta. Įdomiausia tas, kad ir išvilkus jas į gilų vandenį, jos grįžta vėl į krantą.

Toks atsitikimas buvo ir šiomis dienomis Jungtinių Valstijų pakraštyje, prie Cape Henry, Va. Devynios bangžuvės, nuo 6 iki 10 pėdų ilgio, matomai dar jaunos, išplaukė į sėklumą. Fort Story karininkai ir kareiviai gavo įsakymą išvilkti jas į gilumą. Jie pririšo virves prie uodegų ir nuvilko į gilumą, bet žuvys buvo pirmos prie kranto, negu kareiviai.

Kareiviai pakartojo žygį kelis kartus. Septynios iš jų galų gale apsigalvojo ir dingo, bet dvi nepasidavė ir taip žuvo ant kranto.

Koks jausmas jas verčia tai daryti, niekas dar neišaiškino.

WASHINGTON. — Amerikos teritorijose ir užsienio valstybėse Amerikos valdžia užlaiko pusę milijono civilių tarnautojų, kurie dirba įvairiose valdžios įstaigose.

Apgynos departamentas užlaiko 371,770 civilių tarnautojų, valstybės departamentas 24,526, informacijų agentija 8,909.

Didelė jų didžiuma nėra Amerikos piliečiai.

WINDSOR

Dry Cleaners & Dyers Co. Ltd.

Valome visokius drabužius, gardinas, blankietus, lovų uždangalus, karpetus, chesterfieldus ir bile ką, kas tik yra Jūsų namuose.

Vindsor yra viena iš vėliausių ir moderniškiausių Dry Cleaning šapų Montreale. Greitas patarnavimas.

20 Metų Patyrimas Garantuoja Darbą

Dabar Mes Turime Naujai Įrengtą

Moderniškiausią Storage

dėl apsaugojimo nuo sudegimo, pavogimo, šilumos ir kandžių sugadinimo.

Prašome Visus Siųsti Savo FURCOATUS - FUTRAS Žieminius ir Vasariškus Drabužius į Mūsų Moderniška Storage.

Savininkai:

A. Keršys, P. Petrulis, P. Keršulis, A. Greibus

1205 Chruch Ave. TRenmore 6679

VERDUN, QUE.

Dr. Roman Pniewski

Daugelį Metų Praktikavęs Didelėse Ligoninėse ir Klinikose Europoje ir Amerikoje

Specialistas Vidaus Ligų, Akušerijos ir Venerinių Ligų

5537 PARK AVE. - Montreal - Tel. HA. 7623

Valandos: Nuo 3 iki 9 val. po pietų

Svarbus Pranešimas

Gegužės pirmą, 1957, mes persikelsime į patogesnę vietą, kelios durys nuo dabartinės vietos. Naujas adresas bus:

1126 Sherbrooke St. West, Montreal

Telefono numeris pasilieka tas pats:

BElair 4860

Prašome skambinti ar rašyti mums dėl smulkesnių informacijų apie mūsų **naują, pagerintą** patarnavimą (taipgi ir oro paštu) siunčiant mediciną ar kitus dalykus, kurių daugelio kainos sumažintos.

International Gift Parcel Service

Seniausia ir didžiausia tokios rūšies organizacija Kanadoje

Laiškas iš Argentinos

Gerokas laikotarpis buvo stabtelėję mūsų ryšiai su jumis, broliai kanadiečiai. Kasdienio gyvenimo eiga sudarė tam priežastį. Tačiau mūsų progresyvės kolonijos darbuotojų kilnios mintys liekasi su jūsų dora spauda ir jūsų kolonijos progresyvėmis draugijomis, kurioms perduodam per mūsų mylimą ir nuolatinį lankytoją Liaudies Balsą dideliausių linkėjimų jūjų veikėjams ir nuoširdų ačiū Liaudies Balsui už jo lankymąsi pas mus.

Mūsų kolonijos pažangesnės jėgos žymiai susiaurėjo. Apleido svetimos šalies dvasiniai nuobodų gyvenimą, iškeliavo į tėviškę. Mes užsilikusieji laikinai vykdome su visu įtempimu mūsų kolonijos pažangius kultūrinius ir apšvietos darbus, laikančius sveikos lietuvybės kryptyse, nes tai sąžininga tėviškės pliečių pareiga, kur jie begyventų, gerbti josios kilnią liaudį ir visapusiškai lavintis patiems ir lavinti mūsų čia augančią jaunąją kartą, naujojo tėviškės gyvenimo siekiais ir josios kylančios aukštos kultūros įsisavinimo temomis.

Šiam žiemos sezonui esame pasiruošę kultūrinių darbų planą ir realizuojame jo dalis, kiek tik leidžia mūsų sukauptos jėgos. Čia pas mus atsilankė nepaprasta urugvajiečių delegacija, kuriai klube Kultūra buvo suruoštos vaišės, kuriose vyko gražūs broliški pokalbiai. Artėliau susipažinome su vieni kitų organizaciniais darbais ir užmezgėm tampresnius ryšius. Atydžiai klausėsi publika urugvajiečių pasakojimų apie viešėjimą Lietuvoje 1956 metų pabaigoje. Renė Diktaraitė, gimusi Urugvajuje, bet gražiai kalbanti lietuviškai, gražiai papasakojo, kaip tėviškės liaudis stato laisvą naują gyvenimą ne tik moterims, bet ir vyrams. Žmonės jaudinosi beklausydami jaunos tautietės pasakojimo.

Pas mus padėtis labai nerami. Gyvenam socialės konvulsijos dienas. Studentijos sukilimai, įvairių streikų banga, masiniai areštai, Komunistų partijos veikėjų įkalinimai, lokalių uždarymai. Rašytojai, profesoriai, advokatai, muzikai ir kiti progresyvūs veikėjai ragauja kalėjimo duonos. Už tai, kad gina tautą nuo užsienio monopolistų uzurpacijos ir nurodo išeitį iš beviltiės. Baisi brangenybė gaminių, transporto. Peronizmo paminklai, šimtų milijonų pezų vertės, liko sumalti, jų konstitucija sukurenta. Liepos mėnesį "keps" naują.

V. M. Mačiulis

KAIRAS. — Tankeris "Ivy" bus pirmas Amerikos tankeris, kuris perplauks Suez kanalą.

M. W. Kellermann
ADVOKATAS
12 Richmond St. E.
Ofiso tel. EM. 6-9591
Res. — MO. 1232
Toronto

Odos ODOS Odos

Priežastis, kad tiek daug jūsų tautiečių perka odas pas mus, yra ta, kad pas mus pigiausios kainos ir mes turime visokių rūšių odų dėl batų ir pusbačių.
Visi reikmenys dėl aukštų batų $10
Užsakant naudokite Money Orderius

ENCHIN LEATHER SUPPLIES LTD.

466 Bathurst St., Toronto (į pietus nuo College St.)
Šeštadienį atdara visą dieną

Siuntiniai iš Hamiltono į LIETUVĄ

Siuntiniai eina per "Ukrainska Knyha"

HAMILTON OVERSEAS PARCEL SERVICE

1145 KING ST. EAST
Telephone: LI-51724

Taipgi priimam siuntinius į visas kitas TSRS respublikas. Pas mus yra daug įvairios medžiagos, odos, ir kitų daiktų dėl siuntinių.

Atdara kasdien nuo 9 val. ryto iki 7 val. vak. išskiriant pirmadienius.

Siųskite Siuntinius į Lietuvą ir Kitus TSRS Kraštus Per Lietuvišką Įstaigą

Sakas Parcel Service

Siunčiame per Ukrainska Knyha
314 BARTON ST. E., HAMILTON, ONT.
Tel. JA. 99870

Siunčiame jūsų pačių sudarytus medžiagų, avalynės, maisto ir vaistų siuntinius iki 19 svarų.
Siuntiniai pilnai garantuoti ir siuntėjo apmokėti
Pas mus galite įsigyti medžiagų, drabužių, skarelių, odos ir avalynės.
Atdara nuo 10 v. ryto iki 7 v. v., išskyrus sekmad.

DOMĖS!!!

Gal turite šeimą, draugų ar giminių Europoje kuriems reikia pagalbos? — Išgelbėkit gyvybę pasiųsdami svarbių medikamentų ir vaistų. — Rašykit, telefonuokit ar užeikit į mūsų vaistinę ir pasiteiraukit.
Mes dabar turime orinį susisiekimą su tarybinėmis respublikomis
Taipgi turime polio čiepų (nuo vaikų paralyžiaus)

VALTMAN'O

DEPENDABLE DRUG STORE
1147 Dundas St. W. ties Ossington
Priešais "Ukrainska Knyha"
LE. 6-2139 Toronto

Dėl Siuntinių į Tarybų Lietuvą
ir kitas Tarybų Sąjungos Respublikas

UKRAINSKA KNYHA

Suteikia Patogiausį ir Greičiausį Patarnavimą

Priimam persiuntimui gatavai sudarytus siuntinius iš naujų ar dėvėtų drabužių, medžiagos, avalynės, medikamentų, maisto ir kitko.
Muitas ir kitos persiuntimo išlaidos apmokamos per mūsų firmą ir gavėjui nieko neberelkia primokėti.

UKRAINSKA KNYHA Centras ir Skyriai Randasi:

TORONTE:
1162 Dundas St. W. — 2223 Dundas St. W.
WINNIPEGE: — 887 Main St.
EDMONTONE: — 10803 — 95 St.
VANKUVERYJE: — 652 Kingsway St.

PROVINCIJOJ GYVENANČIŲ DĖMESIUI:

Norėdami pasiųsti savo siuntinius, galite juos prisiųsti į mūsų firmos centrą ar bile skyrių dėl persiuntimo. Savo laiške privalote įdėti sąrašą siunčiamų dalykų ir kiek už juos buvo mokėta atskirai. Tada mes patikrinsime daiktus ir nustatysime muito sumą ir jums pranešime, kartu nurodysime ir kitas persiuntimo išlaidas. Gavę nuo jūsų mokestį, siuntinį pasiųsime be jokių užvilkinimų, kaip galima greičiau.
LABAI SVARBU nurodyti aiškų ir teisingą adresą, kam siuntinys yra siunčiamas. Daiktai dėl vieno siuntinio (kol nesupakuoti) turi sverti nedaugiau kaip 17½ svaro.

TORONTO IR APYLINKĖS GYVENTOJŲ DĖMESIUI:

Pranešame, kad jau yra atidarytas ir veikia mūsų įstaigos skyrius Toronte sekančiu adresu:

UKRAINSKA KNYHA
2223 Dundas St. W. — LE. 7-1422

Toronto skyriuje ir centrinėje raštinėje turime gerą pasirinkimą įvairių medžiagų, drabužių, avalynės bei odos dėl siuntinių.

Toronto skyrius ir centrinė raštinė atdara kas dieną nuo 9 val. ryto iki 6 val. vakaro. Sekmadieniais ir pirmadieniais uždaryta.

Rašant mums laiškus, prašome rašyti anglų kalba.

Centrinė raštinė:

UKRAINSKA KNYHA
1162 Dundas St. W., Toronto 3, Ont.
Telefonas: LE. 2-8928

Vasilijus Ardamatskis

Aš-11-17

Apysaka apie Kapitono Dementjevo Nuotykius

Artėjo prie pabaigos paskutinė karo žiema... Tai buvo laikas, kada Tarybinė Armija jau kovėsi tolimose Berlyno prieigose. Sėkmingo mūsų kariuomenės manevro išdavoje didelė priešo grupuotė, susitelkusi prie N uostamiesčio, tapo apsupta. Iš pradžių kai kas galvojo, kad fašistinė kariuomenė, atsidūrusi "maiše", bus greitai likviduota. Bet reikalai susiklostė kitaip: išlaikiusios kovingumą, gerai ginkluotos Hitlerio divizijos, kad ir nesugebėjusios išvengti apsupimo, dabar rodė didelę ištvermę, ir vis dėlto "maišas" pamažu siaurėjo, priešo įgulos padėtis vis blogėjo ir blogėjo.

Kovo naktį kapitono Dementjevo žvalgybos kuopos kariai, atlikę naktinį reidą, sučiupo hitlerinį karininką. Pasirodė tai esąs štabo kapitonas, gražia Edeleiso pavarde. Pirmasis belaisvį iškvotė Dementjevas, ir jį apstulbino, su kokia ramybe vokietis žiūrėjo į savo nelaisvę.

— Kuriomis aplinkybėmis jūs buvote paimti nelaisvėn? — kapitonas Dementjevas mėgo davinėti šį klausimą.

Belaisvio atsakymas tarsi pakartojo tai, kas jau buvo žinoma iš žvalgų.

— Pačiomis paprasčiausiomis... — Vokietis liūdnai šyptelėjo. — Aš grįžau iš priekinių pozicijų, nutilo mano motociklo motoras. Aš išardžiau karbiuratorių, o jį surinkti man sutrukdė jūsų kareiviai.

— Matyt, karas tam ir yra, — šyptelėjo Dementjevas, — kad abiejų pusių kareiviai trukdytų vieni kitiems gyventi. Bet sutikite, kad mano kareiviai ne pačiu nemaloniausiu būdu jums sukliudė.

— O, taip! — Vokietis nusijuokė, bet šypsena tuojau pat pranyko iš jo veido. — Tur būt, šis pats nemaloniausias sukliudymas laukia manęs čia?

Iš vokiečio įtempto žvilgsnio Dementjevas suprato, kad jis klausia rimtai.

— Mes belaisvių nešaudome!

— O, taip! Juos kariate!

— Viskas priklauso nuo jūsų nusikaltimo prieš mūsų liaudį dydžio, — rūsčiai ir truputį pakeldamas balsą, tarė Dementjevas.

— Bet juk pačiu baisiausiu nusikaltimu jūs laikote priklausymą Hitlerio partijai. Ar ne taip? O aš kaip tik įsitikinęs nacionalsocialistas. Nuo 1935 metų.

— Jūs sakote — įsitikinęs? — Dementjevas bukliai pažiūrėjo vokiečiui į akis. — Įsitikinę atrodo ne taip ir elgiasi kitaip.

— Kas minutę šaukia "heil fiurer"?

— Ne. "Hitler — kaput".

Vokietis nusijuokė, atsilošęs į kėdės atkaltę. Kartu su juo juokėsi ir Dementjevas.

— Jums sąmojaus netrūksta, — tarė vokietis. — Tarp kitko, jūs kalbate vokiškai kaip tikras berlynietis. Iš kur tai?

— Aš užaugau Berlyne. Mano tėvas daugel metų dirbo tarybinėje prekybos atstovybėje Vokietijoje.

— Berlynietišku akcentu, kaip raupų pėdsakais, atsikratyti negalima. — Vokietis patylėjo, paskui tyrinėdamas pažvelgė į Dementjevą. — Malonu, kapitone laimėti karą?

— Labai! — nuoširdžiai sušuko Dementjevas.

— Tikiu, tikiu... — liūdnai pratarė vokietis. — Mes juk tai taip pat išgyvenome ir...

— Tiesa, truputį pirma laiko, — negailestingai pastebėjo Dementjevas.

Vokiečio akyse blykstelėjo, bet tuoj pat užgeso piktas žiburėlis. Belaisvis nuleido galvą, jo pečiai suglebo, ir jis tykiai tarė:

— Taip keturiasdešimt penktieji metai — tai ne keturiasdešimt pirmieji.

Ir kai jis tai pasakė, Dementjevui tarsi plykstelėjo į veidą keturiasdešimt pirmųjų metų ugnis.

— Jūs kur buvote keturiasdešimt pirmaisiais? — Greitai paklausė jis.

Nuo visiškai naujo, sauso ir pikto Dementjevo balso vokietis iš karto išsitempė. Jis, matyt, suprato tarybinio karininko minčių eigą ir atsakė aiškiai, kariškai.

— Brestas — Minskas — Smolenskas — Viazma. Čia žiemojau. — Vokietis patylėjo ir pridėjo: — Tą žiemą ir žlugo pergalės iliuzijos. Toliau liko tik tarnyba, pareigos jausmas, — žodžiu, darbas. Dažni pasisekimai. Dažnos nesėkmės. O istorija kūrėsi jau be mūsų.

— Tačiau dabar jūsų divizijos sėdi "maiše" ir neskuba sudėti ginklų. Ko tikitės?

— Aš pasakiau: tai tarnyba, kareivio tarnyba, kada geriau negalvoti ir neklausinėti.

— Jūs tikėjote kontrpuolimo galimumu?

— Apsupimo pradžioje, kiek aš žinau, toks įsakymas buvo ruošiamas. Bet dabar ruošiama kaž'ką priešingo. Kalbama, mus turi evakuoti iš čia jūra ir permesti ginti Berlyno.

Dementjevas suprato visą šios naujienos svarbą, bet paklausė kiek galėdamas atsainiai:

— Tai gandai ar įsakymas?

— Greičiausia, įsakymas.

Vokiečių kapitoną nuvežė į armijos štabą. Kai tik mašina nuvažiavo, Dementjevas paskambino savo tiesioginiam viršininkui pulkininkui Dovgalevui ir pranešė jam apie ruošiamą apsuptosios kariuomenės evakuavimą.

— Taip, tokias žinias mes jau turime, — patvirtino pulkininkas. — Dėkui.

Nei pulkininkas Dovgalevas, nei Dementjevas tą minutę ir nė galvoti negalvojo, kad jau ryte jiems specialiai teks susitikti ir apsvarstyti būtent šį klausimą ir kad jų pokalbis taps nauju puslapiu karinėje Dementjevo biografijoje.

—o—

Pulkininkas Dovgalevas kalbėjo, žingsniuodamas po kabinetą. Priėjęs prie lango, jis sustodavo, nutildavo ir keletą sekundžių žiūrėdavo, kaip šlapi sniego dribsniai krinta ir tirpsta ant juodos stovinčios po langais automašinos nugaros. Paskui jis staiga atsigręždavo ir vėl pradėdavo kalbėti, žingsniuodamas priešingos sienos link. Jau ne pirmuosius metus Dementjevas dirbo su pulkininku, puikiai žinojo visus šio pažiūrėti rūstaus pulkininko įpročius ir dabar matė, kad Dovgalevas jaudinasi...

Dementjevui buvo nepatogu sėdėti žemame, giliame fotelyje. Jis tiesiog nepripratęs naudotis tokiu baldu, nežinojo, pavyzdžiui, kur dėti kojas, kurios staiga pasidarė labai ilgos. Tai jį erzino, nors viskas, ką jis girdėjo, labai džiugino jo kareivišką širdį.

Jam visuomet patikdavo pačios pavojingiausios ir rizikingiausios užduotys. Juk jis žvalgas, o užsiiminėti tuo dalyku nerizikuojan neįmanoma. Jis turėjo net savo teoriją: geriausieji žvalgybos rezultatai glūdi pačiuose sunkiausiuose ir pavojingiausiuose žygiuose. Jis galėjo papasakoti ne maža istorijų, patvirtinančių šią teoriją. Be to, Dementjevas beveik fatališkai tikėjo savo laimingu likimu. Iš tiesų, visą karą jis pražygiavo žvalgu ir net nebuvo įdrėkstas. Turėjo jis Pamaskvėje mylimą merginą. Jos vardas buvo Tamara. Susipažino jie sunkią keturiasdešimt pirmųjų metų žiemą. Dementjevas apsistojo namelyje, kur gyveno Tamara. Visą karo metą ji gaudavo iš Dementjevo laiškų.

Vienas paskutiniųjų jo laiškų baigėsi taip: "... Dar kartą sakau tau: nesijaudink, Hitleris daug ko nenumatė. Ir, tarp kitko, jis užmiršo pagaminti kulką mano asmenybei. Gyvenu! Ir gyvensiu!.."

Dabar, klausydamasis pulkininko, Dementjevas puikiai suprato visą gaunamojo uždavinio sudėtingumą ir pavojingumą ir pergyveno pažįstamą džiaugsmingą susijaudinimą.

— Jūs turite aiškiai įsivaizduoti, — kalbėjo pulkininkas, — kad šis uždavinys visiškai nepanašus į visa tai, ką jūs darydavote iki šiol. Ne miškas, ne pelkė, o didelis uostamiestis. Ir jums ten reikės veikti ne vieną naktį, o, gal būt, savaites ir mėnesius. Miestas prigrūstas hitlerininkų.

— Tuo kaip tik ir galima pasinaudoti, — greitai įsiterpė Dementjevas.

— Pasinaudoti, pasinaudoti! — susiraukė pulkininkas.

— Atsargiau, Dementjevai! Atsargiau! Mūsų žiniomis, ten susitelkė labai daug gestapininkų, pabėgusių iš Rygos, Talino, Kauno, iš sutriuškintų karinių dalinių. Visi jie sužiaurėję, pataikauja vadovybei. Kasdieną mieste areštuoja ir sušaudo dešimtis žmonių. Mes, žinoma, duosim jums keletą konspiracinių adresų, bet nė vienas jų nėra absoliučiai patikimas.

— Žmonės nepatikimi? — paklausė Dementjevas.

— Ne. Žmonės kaip tik patikimi. Visą karo metą mums padėjo, dirbo didelį darbą. Ryšį su jais mes palaikydavome per partizanus. O dabar šis ryšys nutrūko. Žodžiu, mes turime blaiviai apgalvoti ir tą variantą, kad mūsų konspiraciniai butai sutriuškinti. Bet jeigu jie ir tvarkoj, vistiek mūsų nuolatine baze negali būti. Rizikuoti tais žmonėmis mes neturime teisės. Jūs galite pasinaudoti jais tik kaip pirmuoju prieglobsčiu, dviem — trim dienoms. O paskui ieškokitės saugios bazės. Viename konspiracinių butų yra paslėptas radijo siųstuvas, jūs jį paimsite. Toliau, ryšys su pogrindininkais — tiktai kraštutinio būtinumo atveju. Dar geriau — be jokio ryšio su jais.

— O staiga tas konspiracinis butas, kur radijo siųstuvas, susektas? Gal būt, man vis dėlto pasiimti radijo siųstuvą su savimi?

— Ne. Tai ne degtukų dėžutė. O jūsų pirmasis pasirodymas mieste su lagaminu daugiau negu rizikingas. Jeigu per penkias dienas jūs eteryje nepasirodysite, mes numesime jums radijo siųstuvą sutartoje vietoje...

— Aišku. Kokiu būdu aš pakliūsiu į N?

— Mes suruošime masinį antskrydį viršum miesto, ir jūs, pasinaudodamas triukšmu, nušoksite iš lėktuvo.

— Kada?

— Ryt naktį.

— Rytoj? — Dementjevas netikėdamas žiūrėjo į pulkininką.

Dovgalevas priėjo prie jo visiškai arti. Kapitonas atsistojo.

— Taip, Dementjevai, ryt naktį.

— Na, ką gi, rytoj tai rytoj. Leisite eiti pas operatyvininkus?

— Eikite, Dementjevai.

Kapitonas išėjo iš kabineto savo įprasta ir lengva eisena. Kada durys už jų užsidarė, pulkininkas Dovgalevas garsiai tarė:

— Jis įvykdys. Viską padarys ir liks gyvas! Būtinai! — Pulkininkas ištarė taip, tarsi norėtų tuo įtikinti ne tik save, bet ir likimą, kuriuo jis truputį tikėjo.

—o—

Mūsų bombonešiai bombardavo N jau daugiau kaip dvi valandas. Lėktuvas, kuriame buvo Dementjevas, padaręs apgaulingą manevrą, priartėjo prie miesto iš jūros pusės. Jis skrido nedideliame aukštyje. Prisispaudęs prie lango, Dementjevas matė gaisrų pašvaistę. Danguje nesustodami švytavo prožektorių spinduliai, sproginėjo zenitiniai sviediniai.

Antrasis pilotas išėjo iš kabinos ir pajudino Dementjevą už peties.

— Eikš čia. — Lakūnas nuvedė žvalgą prie žiojėjančios atkabintų nuo vyrių durų skylės. Ramiai, tarsi būtų kalba apie ką tai kasdieniško ir paprasto lakūnas tarė:

— Žiūrėk į lemputę. Kai užsidegs, šok! — Jis nusišypsojo Dementjevui, prisiglaudė greta jo prie lėktuvo sienelės ir pradėjo žiūrėti į lemputę. Dabar Dementjevas matė apačioje tik tirštą nakties tamsą. Daugiau nieko. Matyt, lėktuvas nutolo nuo miesto...

Lemputė, lėtai, tarsi nenoromis, įsižiebė blausia rausva šviesa. Dementjevas linktelėjo lakūnui ir žengė į juodą bedugnę. Per nedaugelį sekundžių, kol vyko nusileidimas parašiutu, jis suspėjo pagalvoti apie du dalykus. Su apmaudu — apie tai, kad skubant jis nesurado nė penkių minučių parašyti laišką Tamarai: nežinia, kiek teks jam trainiotis tame N mieste, o ji dievai žino, ką pagalvos... Ir su nerimu — apie tai, kaip pavyks nusileisti: visgi tai buvo tik trečias jo šuolis parašiutu.

Dementjevas nusileido, kaip ir buvo apskaičiuota, apsnigtoje pelkėje, netoli nuo plento. Nugrimzdęs iki juosmens į sniegą, jis prisitraukė parašiutą, atsegė jį ir įgrūdo į duobę sniege. Paskui atsargiai nuėjo ant plento, atleido vokiečių kari-

ninko milinės po diržu pakaišytus skvernus ir neskubėdamas nužingsniavo link miesto. Ten kaip ir anksčiau nelygiai griaudėjo zenitinės ir sunkiai krito fugasinės bombos.

Plentu žygiavo jau ne Dementjevas, o Paulius Riukertas, vokiečių armijos kapitonas, berlynietis, amžius — trisdešimt vieneri metai. Paskutinės pareigos... Į šį klausimą Paulius Riukertas galėjo duoti keletą atsakymų. Ir, kas įstabiausia, iš įvairių kišenių jis galėjo ištraukti tiek pat dokumentų, absoliutišku tikrumu patvirtinančių bet kurį jo atsakymą. Tas vokiečių viršininkas, kuris savo laiku pasirašė tokio dokumento originalą, pažiūrėjęs į jį, būtų pasakęs: "Taip, tai mano parašas". Dar daugiau, jei tie dokumentai tarp kitų būtų pristatyti vokiečių karinės dokumentacijos specialistui, jis vargu ar būtų atradęs, kad jie padirbti. Dementjevas šventai galėjo tikėti neabejotinu savo dokumentų tikrumu. Ir jis tikėjo. Bet vis dėlto jis pergalvojo daugybę gudrybių, norėdamas išvengti per daug dažno dokumentų rodymo. Reikalas tas, kad Dementjevas pirmą kartą ėjo vykdyti užduoties, kur kiekviename žingsnyje galėjo prireikti parodyti kokius nors popierius. Jeigu panašios situacijos kildavo jo įprastų reisų priešo užfrontėje metu, tai iš jų viena akimirka buvo galima išeiti, panaudojus šaunamąjį arba šaltąjį ginklą. Dabar to būti negalėjo, ir prie naujos savo būklės Dementjevas turėjo priprasti...

Jis įžengė į miestą, kada antskrydis liovėsi. Bet, matyt, dar tuo nebūdami tikri, zenitininkai tebešaudė į juodą dangų. Kada Dementjevas praėjo miesto pakraštį ir atsidūrė pirmoje miesto gatvėje, šaudymas staiga nutrūko ir prožektoriai užgeso. Miestas tarsi pasislėpė, pajutęs, kad į jį įžengė Dementjevas, ir tarsi dar nežinodamas, kaip elgtis šioje naujo pavojaus akivaizdoje. Tai, kad Dementjevas pakliuvo į miestą oro pavojaus metu, turėjo ir savo nemaloniąją pusę: jo vaikščiojimas po visiškai tuščias gatves buvo labai pastebimas. Vos jis spėjo apie tai pagalvoti, kaip iš akmeninio tunelio arkos tamsos jį užkalbino atsargus balsas

— Ponas karininke... slėpkitės čia.

Dementjevas akimirką apmirė, bet tuoj pat žengė į vartų nišą. Prie akmeninės sienos stovėjo du kareiviai su patrulių raiščiais. Jie išsitempė, ir vienas jų bailiai, tarsi atsiprašydamas tarė:

— Oro pavojus dar tęsiasi.

Dementjevas nusijuokė:

— Aš matau, kad pas jus čia viskas lyg pagal gaidas. O pas mus... ten, — jis gūžtelėjo petį, ir kareiviai suprato, kad karininkas kalba apie frontą, — tokios tvarkos nėra. Atskrenda ir sviedžia bombas neperspėję.

— Sunku dabar... ten? — patylėjęs paklausė kareivis.

— Viskas eina kaip patepta! — juokaudamas tarė Dementjevas. — Geriau tu pasakyk, kaip išeiti į šešiakampę aikštę. Yra čia tokia?

— Yra, yra, — pasiruošęs patarnauti atsakė patrulis. — Tai netoli, štai šia gatve iki bažnyčios ir į kairę. Jums, tur būt, reikalingas objektas Nr. 3?

— Ko man reikia, aš žinau, o tau štai nereikia plepėti pavartėje apie slaptus objektus, — piktai pratarė Dementjevas.

Nežiūrėdamas į kareivį, Dementjevas išėjo iš vartų.

Tokiu būdu, pirmasis susitikimas su vokiečiais praėjo taip, kad geriau ir nenorėk. Prie bažnyčios Dementjevas pasuko dešinėn ir nuėjo tamsia siaurute gatvele, vedančia į aikštę. Kareivis, stovintis vartuose, galėjo ir nesistengti, Dementjevas be jo žinojo, kad šešiakampėje aikštelėje, banko rūmuose, įsikūręs vyriausias apsuptos kariuomenės štabas, vadinamas Nr. 3. Bet aikštėje buvo ir kas kita, labai dominančio Dementjevą: mažame dviaukštyje namelyje, kaip tik priešais štabą, buvo ir tas konspiracinis butas, kur saugojamas paslėptas radijo siųstuvas.

Pulkininkui Dovgalevui labai nepatiko tai, kad Dementjevui reikės eiti tiesiai į konspiracinį butą, esantį taip pavojingai netoli nuo vyriausio štabo, bet pulkininkas vis dėlto sutiko su Dementjevu, kad geriau pačioje operacijos pradžioje išaiškinti situaciją.

Dementjevas ėjo gatve pasitikėdamas savimi, kaip kad galėjo eiti fronto karininkas, kuriam miestas su visais savo baisumais ir griežtumais atrodė tik mažas fronto baras, ir kartu su tuo mažiausiai pavojingas. Savo tvirtoje žvalgo atmintyje jis peržvelgė pasiūlytus konspiracinius butus. Dviaukštis namas su žirgo galva ir pasaga frontone, septintas butas. Buto šeimininkas — Pavlas Arvidovičius. Jo duktė vadinasi Lidija. Be jų bute daugiau nieko nėra. Slaptažodis: "Pasakykite, ar ne pas jus gyvena karinis gydytojas Nelkė?" Atsakymas: Ne, pas mane gyvena majoras Fochtas".

Dementjevas priėjo aikštę. Ji iš tikrųjų pasirodė esanti šešiakampė. Vieną jos pusę sudarė didelis niūrus namas. Nereikėjo didelio vargo susivokti, kad tai ir yra objektas Nr. 3. Ten, prie privažiavimo, juodavo automašinos ir dūlavo sargybinis. O štai ten namas su žirgo galva frontone. Jis buvo antras nuo kampo.

Dementjevas jau žengė keletą žingsnių tenlink, bet staiga stačiai pasisuko ir nuėjo per aikštę prie štabo rūmų. Mintis užeiti į štabą gimė staiga, kaip tai neretai atsitikdavo su Dementjevu, kada jis operacijos metu nuspręsdavo pakeisti pirmykštį veikimo planą. Iki šiol šie drasūs ekspromtai atnešdavo jam pasisekimą. O kas bus dabar?..

Sargybinis tylėdamas pastojo jam kelią.

— Aš aštuntos divizijos štabo karininkas, — griežtai tarė Dementjevas. — Man reikia skubiai pakliūti pas pulkininką Relichą.

Sargybinis tylėjo, bet kelio neužleido. Jis, matyt, galvojo, kaip pasielgti.

— Pašaukite sargybos viršininką, — patarė jam Dementjevas.

— Minutę! — sargybinis šokstelėjo prie durų ir paspaudė mygtuką.

Praėjo apie penkias minutes, kol pasirodė atsargos feldfebelis.

— Kas čia atsitiko?

— Aštuntos divizijos karininkas pas pulkininką Relichą, — kapodamas žodžius pranešė sargybinis.

Feldfebelis išėjo iš prieangio, priėjo prie Dementjevo ir, tarsi uostinėdamas jį, pažvelgė į veidą.

— Iš kur jūs išdygot? — pašaipiai paklausė jis.

— Paprašysiu kalbėti su manimi taip, kaip privalo kalbėti feldfebelis su reicho armijos kapitonu! — Pakeldamas balsą, tarė Dementjevas.

Feldfebelis patylėjo ir pasuko durų link.

— Eime...

(Bus daugiau)

Mirė A. Metiečius

SAO PAULO, Brazilija. — Šių metų kovo 12 dieną vykstant darban autobuso suvažinėtas vietoje mirė Antanas Metiečius.

Velionis gimė Rygoje, 1902 metais. Brazilijon atvyko 1929 metais. Iš profesijos buvo stalius. Čia ilgą laiką dirbo pre statybos, o vėliau medžio dirbinių fabrikuose.

Visuomet skaitė demokratinę spaudą ir rėmė kiek galėdamas darbininkišką judėjimą. Buvo ilgametis LB skaitytojas ir karštas taikos šalininkas. Buvo vedęs su vietine ispanų kilmės moteria. Didžiausiame nuliūdime liko žmona Maria, du sūnūs, Vladas ir Vacius, mažamečiai, ir dar trys posūniai. Jonas, Emanuelis ir Antanas.

Palaidotas Formoza kapinėse, Quardra 44, kapo Nr. 813.

M. J.

$10.00 JUMS

Jeigu mes leisim Jūsų aliejaus tankai ištuštėti

Sowinski Fuel Oils

225 OSSINGTON AVE. LE. 5-5120

Pardavimas ir Aptarnavimas
Aliejaus Degintuvų ir Pečių

Lietuviška Valgykla

UNION CAFE

387 SHERMAN AVE. N. HAMILTON, ONT.

Šviežias Maistas. Geras Pasirinkimas Įvairių Lietuviškų Valgių. Turime Kambarių Apsistojimui.
Savininkas Ch. Pampalas
Telefonas: LI. 46917

Norėdami pirkti geriausius baldus ar elektrines reikmenas, matykit Bill Paulauską pas

Blustein's Furniture

531 Queen St. W. Toronto

Petro Bepirščio Bičių

Šviežias Medus

Galima gauti pasipirkti Toronte:
A. A. Kuktų krautuvėje, 847 College St.
ir
Lietuvių Salėje, 160 Claremont St.

Už Elektrą Tik $2.51 į Mėnesį
(Flat rate)
—o—
Nereikia įmokėti
iš kalno
—o—
Daug šilto vandens su
Inglis
Elektriniu vandens
šildytuvu
—o—
10 metų garantija

Brockton Tire & Radio Company

1617 DUNDAS ST. WEST
(Brock kampas)
LE. 4-4253 — — — Toronto

Laidotuvių Reikale Kreipkitės Pas

Bates & Dodds

FUNERAL SERVICE LIMITED

A. E. RAPER, Managing Director

931 QUEEN ST. W. — Toronto — EMpire 3-0681

Paieškojimas

Paieškau dėdienę Oną Karolytę - Rakauskienę, kilusią iš Lietuvos, Tauragės apskričio, Žekainių kaimo, 1914 metais išvažiavusią į Ameriką ir gyvenusią Čikagoj.

Paieško Marytė Kibiliūtė-Zolienė.

Prašau atsiliepti ar žinantieji jos antrašą labai prašošome pranešti šiuo antrašu:

J. Zolys, Partizanų g. Nr. 42, b. 2, Šilutės rajonas, Lithuania, USSR.

Akių ir Akinių Specialistas

J. E. Merritt & Son

Optometristai - Optikai
Valandos: 9-12 ir 1-6
Treč. po piet uždaryta
Antrad., Ketv. ir Penkt. vakarais
pagal susitarimą.
Tel. LE. 5-6400
1149 Dundas St. W.
Toronto, Ont.

FRANK VASS, B.A.

Advokatas - Notaras
Suite 403 455 Spadina
Ofiso tel. WA. 2-6111
Residenc. — MI. 9352
Toronto

Belsize Tailors

J. RAČIO

Vyriškų ir Moteriškų Rūbų Siuvykla

Taipgi parūpiname nupiginta kaina medžiagos dėl siuntimo Lietuvon.

2011 Yonge St. - Toronto - HU. 9-9526

Visokių Pieno Produktų Krautuvė

Modern Dairy

847 COLLEGE ST. — TORONTO
Telef.: LE. 6-1429

Taipgi didelis pasirinkimas visokių sausainių, maisto produktų.

Savininkai: A. A. Kuktai

Advokatas - Notaras

WILLIAM PALAMAR

Suite 133
17 QUEEN ST. E. TORONTO
Office EM. 2-1941 - Telefonas - Res. EM. 6-1743

Seni Hamiltono Lietuviai Ruošia

Linksmą Vakarą

Šeštadienį, Gegužės (May) 11 Dieną

Ukrainiečių Salėj -- 746 Barton St. E.

Šiame parengime dainuos Bangos choras iš Toronto

Po koncerto bus šokiai prie geros muzikos Turėsime ir bufetą (gėrimai ir užkandžiai) tad bus galima pasivaišinti.

Kviečiame visus iš arti ir toli pasiklausyti linksmų lietuviškų dainų. Atsilankę nesigailėsite.

Salės durys bus atdaros nuo 6 valandos vakaro.

Rengėjai

Statybos Fondas Smarkiai Auga

TORONTO. — Gal daug kam laikas ar kitos priežastys neleido dalyvauti gegužiniame Sūnų ir Dukterų Draugijos pirmos kuopos mėnesiniame susirinkime, nes susirinkimas nebuvo skaitlingas. Nežiūrint to, salės statybos fondą smarkiai pakėlė. Dalyvavusieji pakėlė fondą $1,500. Tokiu būdu, fondas jau viršija $3,000. Ir šį fondą sukėlė (paskolino) vos 27 draugai ir draugės. Pridėjus kuopos iždą, susidaro virš $6,000.

Draugai ir draugės. Atkreipkit atydą į šį reikalą ir neatidėliokit savo paskolos įteikimo. Siųskite ar asmeniškai priduokite J. Kevėžai ar P. Alksniui. Siųsdami laiškais, siųskit 160 Claremont St.

Prašomi prisidėti prie šio fondo ir tie, kurie gyvenate provincijoj, paskolindami po $100 ar daugiau dėl salės padidinimo ant dviejų metų be nuošimčių. Nuošimčiai bus jūsų auka, o skolą atgausite.

Fondas turi būti kaip galima greičiau sukeltas, nes statyba turi prasidėti šį mėnesį. Darbas turi būti įvykdytas kaip galima trumpesniu laiku, o jei išde stokos pinigų, tai jis gali susitrukdyti. Reikia dar apie 10,000. Jeigu viskas gerai eis su paskola, tai svetainė bus su stogu pradžioje liepos mėnesio.

Susirinkime nutarta ateityje, tai yra nuo dabar, susirinkimus laikyti kiekvieną mėnesį pirmą antradienį vakare nuo 7.30 val. per visą vasaros sezoną, tai yra, birželio, liepos, rugpiūčio ir rugsėjo mėnesius.

Nutarė perrinkti salės borddirektorius per pusmetinį susirinkimą, kuriuomi bus sekantis susirinkimas. Tad neužmirškite.

Susirinkime buvo priduoti du nauji nariai. Juos pridavė J. Šinkūnas ir J. Martinonis. Ką darote kitos kuopos?

Pasirodo, kad ligonių skaičius nemažėja. Jau prie sergančių prisidėjo J. Petravičius, Žalionis, Šliumba. Pastarieji du randasi ligoninėje.

Kuop. Korespondentas

Torontiečių Kronika

Pagerbė Bulzgius

Pereitą šeštadienį Sūnų ir Dukterų Draugijos salėj įvyko gražus balius pagerbimui westoniečių draugų V. Bulzgių, ryšium su jų 25 metų vedybų sukaktuvėmis. Be westoniečių ir torontiečių, baliuje buvo ir tolimesnių svečių. Jų tarpe ir buvę torontiečiai Liutkai ir Onaičiai nuo Tillsonburgo.

"Jauniesiems" atėjus į salę, jie buvo patikti vaikų ir giminių su visomis ceremonijomis, muzikai grojant maršą. Pasodinus juos už stalo, ceremonijų vedėjas pakvietė visus sudainuoti ilgiausių metų. Vėliau P. Karpavičius, ceremonijų vedėjas, trumpai apibūdino draugų Bulzgių gyvenimą, jų ilgalaikį veikimą lietuvių judėjime, linkėdamas jiems tęsti tą darbą toliau. Po žodį kitą tarė ir jų giminės, vaikai.

Dėl atminties jauniesiems buvo įteikta graži dovana.

—o—

Ruošiasi Hamiltonan

Teko nugirsti, kad gražus būrys torontiečių ruošiasi vykti į hamiltoniečių parengimą šį šeštadienį.

Girdi, hamiltoniečiai lankosi torontiečių parengimuose labai dažnai, tad mes turime juos aplankyti nors vieną kartą.

Ištikro, būtų tikrai gražu, jei torontiečiai masiniai aplankytume hamiltoniečius ir tokiu būdu atiduotume jiems skolą. Tad ruoškimės dalyvauti jų parengime, kuris, kaip atrodo, bus tikrai įdomus. Nepamirškit, kad mūsų choras dainuos jų parengime.

Reporteris

Toronte ir Priemiesčiuose
TELEVIZIJOS IR RADIO TAISYMO
Reikaluose Sąžiningai Patarnauja Lietuvis

Bill Waicus

148 Maple Leaf Dr. - Weston - CH. 4-7139

Lietuvių Apšildymo Firma

Rose Heating -- Tinsmith Co.

844 Broadview Ave.
Krautuvė: 723 Gerrard E.
HO. 6-1623

Didelis pasirinkimas krosnių: gazo - alyvos - anglių - stokerių. Conversion burners.
Vandens tankai - gazo ir elektros. Namų Vėsintuvai
Vartotų radiatorių, vonių ir šildytuvų, kurenamų gazais, alyva ar profan gazu, tinkamų dėl gyvenamų namų ar vasarnamių.

Savininkai ZALECKIAI

LIETUVIS PLUMBERIS

(J. Lisauskas

Įrengiam Aliejinį Apšildymą
Atliekam Kitus Plumberio Darbus
Darbas Garantuotas — Prieinama Kaina

148 WESTMINSTER AVE. Tel. LE. 2.-5191
Toronto

Automobilių Radiatorių Reikalais
Prašome Kreiptis

Intersection Radiator Service

8 OLD WESTON RO. - Toronto. - RO. 6-1509

Taisome, valome ir patikriname visokių automobilių radiatorius

MERLE PORRITT
Nakties Telefonas: WA. 3-4237

Savininkai A. A. Gužauskai